

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Revolucija proti stroju

Iz Amerike, ki je tehnično najbolj napredna država na svetu, poročajo, da so prišli na senzacionalno idejo, ki si jo osvajajo industriji, obrtniki, strokovne organizacije in široke ljudske plasti: stroji naj umolknejo! Kdo je oče tej ideji, je težko dognati. Že je postala ljudska last in parola naših stiskanih dni, njeno očetvo pa si laste politiki, po drugih virih celo Ford ali Morgan, dva kralja industrije, če ne tiči za njo sam guverner Roosevelt, bodoči predsednik U. S. A.

Amerikanec je tipičen predstavitelj železnega dvajsetega stoletja, ki mu je stroj vtisnil svoj pečat. Amerikanec, otrok stroja, je sedaj prišel popolnoma pod njegovo kolesje. Zato tuhta in razmišlja, kako bi ga pripravil k molku; išče poti, da bi ga ubil in zopet sebe — človeka postavil na njegovo mesto. Mašina, še včeraj blagoslovljena kot rešitelj, rednik in najpogostejši služabnik človeštva, se prikazuje danes kot nenasitni moloh, kot strašni demon, ki jemlje človeku zadnji kosček kruha in ga poganja v smrt za lakoto. Ponižani in zasužnjeni se upirajo tiranskemu faraonu in ga hočejo uničiti, da zopet pomore človeku do dela in zaslužka. Revolucija proti stroju!

Naj mar zaradi strojnega industrijskega dela propade vse gospodarstvo? Ne!, odgovarja 50 milijonov stradalajočih brezposelnih. Ne!, odgovarja milijoni farmerjev, ki s svojimi glasovi odločajo volitve. Stroj je deželo zasušil, postal je sam sebi namen. Proč z varčevanjem pri človeških delovnih močeh, proč z racionalizacijo, ki se razvija v nesluteno prokletstvo za delavne sile, proč z vsem, kar človeku-delavcu odjemlje delo in kruh!

Amerikanci mislijo resno. Že se pojavljajo industrijski programi, katerih prva zahteva se glasi: Nič več se ne sme montirati novih strojev, ki imajo edino to posledico, da napravljajo človeško delo odveč in nepotrebno. Tovarnih strojev, ki sedaj teko, se ne sme več obnoviti! Dopuste naj se le stroji, ki vrše človeka nevredno in poniževalno delo. V Ameriki torej nastopa reakcija. Z istim blaznim tempom, kakor se je industrializacija započela, z isto ostrino se sedaj propagira nasprotni ekstrem. V zvezi z naraščajočo brezposelnostjo se uvaža po mnogih industrijskih obratih petdnevni delovni teden, ki naj združen s preprosto novih masinskih instalacij zniža število nezaposlenih. Obstojajo predlogi, da se delavstvu nakažejo v okolici delavskih velenišča, da bo imel vsak svoj kos zemlje, ki ga bo obdeloval v prostem času. Delavec bi se na ta način zopet povrnil k zemlji in postal pol kmet in pol delavec...

Kako naj presojava ta najnovejši socialni pojav v Ameriki? Ali gre za resen pokret, ki ima izglede na uspeh v bodočnosti, ali pa je ena tistih hitrih ameriških domislic, s katerimi od časa do časa Evropo preseneča novi svet?

Po vsem svetu, ne le v Ameriki, gleda delavec v stroju svojega sovražnika. Bilo je v začetku preteklega stoletja, ko so delavci instinktivno sluteli, bodoči tehnični razmah industrije, razbili prve stroje, ki so jim odvzemali kruh. Tik pred veliko revolucijo so francoske žene naprosile kralja, naj prepove tekstilne stroje, ki jemljejo pridnim predicam skromen domač zaslužek. Zmagal pa je vendarle stroj, zato ker je človek upal, da ga bo rešil sužnosti in prokletstva dela. Po enem stoletju pa človeštvo zopet prihaja do spoznanja, da je tehnika sicer nakopila produkcijo do blaznih količin, a je s svojo silno proizvodno silo pahnila na cesto milijone delavstva in ga rešila ne le dela, ampak tudi — jela.

Mislimo, da je utopičen vsak poskus, ki bi hotel danes zavreti kolo tehnične napredka in ga nazaj obrniti. Mimogrede omenimo, da smo na naš nedeljski vodnik »Kako omiliti brezposelnost«, dobili množico dopisov, ki so se strinjali v eni sodbi: ustavimo stroje, pa bo konec brezposelnosti! — Toda socialno prokletstvo naših dni ne leži toliko v tehniziranju in racionaliziranju proizvodnje kot take, temveč v enostranski usmerjenosti vsega industrijskega procesa, ki je šel le za dvigom proizvodnje. Socialno vprašanje, razdelitev dobrin, delavsko in mednarodno vprašanje in zlasti pametna organizacija industrijskega namestitve in primeren propore med produkcijo in razdelitvijo pa je bila prepuščena golemu slučaju in slepemu egoizmu. Tudi tehnika bi morala stopiti v službo najvišjih ciljev človekove uspešnosti. »Edino eno, kar je potrebno«, bo moralo postati zopet podlaga za orieniacijo in vrednotenje gospodarskega dogajanja. Če se je proizvodnja racionalizirala, bi se morala tudi shumanizirati. Človek mora postati zopet gospodar stroja, ne pa njegov suženj.

Brez tega nujnega notranjega procesa, ki bo utisnil proizvodnji pečat človeške duše in človeškega dostojanstva, je tudi odvajanje delavca od strojev venjak na polje, le bežen, mimoidoči poizkus. Dokler se stvari ne spremenijo v svojem bistvu, se s takim početjem problem le prestavlja iz industrijskih delavnic ven na polje. Kakor se je tehnizirala obrt v gigantsko industrijo, istotako se vsak čas more tehnizirati tudi poljedelstvo. Ali niso ravno boljševiski s svojimi kolhozi in sovkhozi iztrgali poljedelca iz njegove idilične tradicije in ga postavili sredi industrijske tehnike!

Boljševizem marsikomu imponira zaradi svojih državnih zamisli. Toda najgloblja in osnovna slabost, zaradi katere se bo njegova stavba še mnogo preje zrušila kakor stari red, proti kateremu se bori, je baš prazna vera v golo materijo in konstrukcijo, je njegovo malikovanje tehnike, kateri je odvzel čar človekove osebnosti. Gmota, ki ni oplojena z duhovnostjo, zasušuje človeka, ker razveže v njem nižjo naravo, zlasti pa pohlep po uživanju in sebičnosti. Vse gigantske konstrukcije, ki jih grade boljševiski, jezovi in kanali, tehniziranje poljedelstva, dvig industrije, vse to bo brez priznanja duševnega primata služilo prele uničenju kakor podvignu boljše-

Mussolini upa na Hitlerja

Pred Grandijevim obiskom v Berlinu — Italija podpihuje hitlerjevce

Rim, 21. okt. Nemški poslanik von Schubert je neprestano v stiku z italijanskim zunanjim ministrstvom, da pripravi vse potrebno za Grandijev obisk v Berlinu. Kakor znano, je nemška vlada povabila v Berlin ne samo zunanjega ministra Grandija, temveč tudi ministrskega predsednika Mussolinija. Ta se je zahvalil za povabilo in pripomnil, da je odložil svoj obisk v Berlinu na poznejši čas, pač pa je zato dal nalog zunanjemu ministru Grandiju, da ga zastopa v Nemčiji. Mussolini, ki se iz varnostnih razlogov že več let ni podal v inozemstvo, je moral iz previdnosti v lepi obliki odkloniti nemško povabilo, v kolikor zadeva njegovo osebo.

Grandi prispe v Berlin prihodno nedeljo. Tukajšnji tisk z zadovoljstvom ugotavlja, da se bodo Brüning in drugi ministri, ki so odšli na kratkotrajni dopust, do nedelje vrnili v Berlin in da bo Grandi sprejel v navzočnosti vseh članov nemške vlade. Fašistični listi, ki bahavo omenjajo včerajšnje izjavo češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, da ni mogoče brez Nemčije, Francije in Italije ničesar trajnega ustvariti v Evropi, napihujejo pomen Grandijevega obiska in ga izrabljajo v propagandistične namene pred italijansko javnostjo. V Berlinu pridejo na dnevni red ne samo razgovori o nemško-italijanskih odnosih, temveč tudi vprašanja, ki zanimajo ves svet. Obisku se pripisuje toliko večja važnost, ker bo Grandi kmalu po svojem povratku iz Berlina odpotoval v Washington.

Po najnovejših nastopih hitlerjevcev v nemškem parlamentu in na ulici gledajo fašisti s čedalje večjim zaupanjem na svoje idejne tovariše v Nemčiji. »Giornale d'Italia«, glasilo zunanjega ministrstva, napoveduje v najkrajšem času nove dogodke v Nemčiji, to se pravi, pohod hitlerjevcev v Berlin po vzoru fašistične »revolucije«, katere obletnica se bo praznovala 28. oktobra. »Giornale d'Italia« slavi Hitlerja in njegovo mladino, ki si je postavila za svoj ideal rešitve domovine. Hitlerjeva mladina predstavlja nove mlade sile, ki v deželi že povsem nadvladujejo politične skupine, za-

stopane v nemškem državnem zboru.

Značilno je, da se ta list, ki je znan po svojih zvezah z zunanjim ministrstvom, javno zavzema za Hitlerja in odločno zavrača trditve italijanskega publicista Curzio Malaparte, da ni Hitler nikak revolucionar, temveč oportunist, samo Mussolinijeva karikatura, navaden odvetaik, ki misli, da bo izvedel revolucijo z govori, vojaškimi paradami, grožnjami in parlamentarnim besedičenjem. Curzio Malaparte očita nadalje Hitlerju, da stavi svoje nade v volivni boj, namesto da bi organiziral vstajo. »Giornale d'Italia« nasprotno trdi, da niso te ugotovitve glede Hitlerja nikakor na mestu.

Najnovejši Hitlerjevi nastopi, ki nehoti vzbujajo spomin na krvavo dobo »skvadrizmac« v Italiji, očividno vzbujajo italijanskim fašistom nove nade na fašistični prevrat v Nemčiji, ki bi omogočil tesno sodelovanje med Italijo in Nemčijo v škodo Francije in njenih zaveznikov.

Francozi so nevoljni

Pariz, 21. okt. »Temps« se bavi z izvajanjem rimskega »Giornale d'Italia« o Hitlerjevem pokretu. Pariški list vidi v teh izjavah javno podpihovanje političnih strasti, ki stremi za tem, da bi se v Nemčiji povzročili neredi in tako ustvarila ugodna tla za Hitlerjev naskok na vlado. To hujskanje, piše »Temps«, je vredno toliko večje pozornosti, ker se vrši tik pred washingtonskimi razgovori. Hoover in Laval bosta obravnavala vprašanje razorožitve in svetovne gospodarske krize. Jasno je, da se v primeru, da Hitler zmaga, obudi zopet vojni duh v vsej Evropi, in za Francoja kakor tudi za mnogo drugih držav n ebo ostalo drugega, kakor da se zavarujejo in še bolj oborožijo. Na drugi strani bi Hitlerjeva revolucija vzmirla ves finančni svet. Tuji kapital bi takoj odtegnil svoje naložbe v Nemčiji, sledila bi katastrofa marke in finančni kaos, ki bi uničil vse Hooverjevo delo za obnovo svetovnega gospodarstva. Ako želi torej Italija v resnici razorožitev, kakor to sama trdi, ako hoče, da ji ameriški trud prinese tudi uspeh, ne more drugega želeti kakor polom nemške opozicije.

Nemški upi

Berlin, 21. okt. Glavni predmet razgovorov v diplomatskih krogih je napovedani prihod italijanskega zunanjega ministra v Berlinu. Nemški poslanik v Rimu von Schubert se je več dni mudil v Berlinu v tej zadevi. V nemških političnih krogih pripisujejo obisku tem večjo važnost, ker se bo Grandi takoj po povratku iz Nemčije podal na pot v Ameriko. Tukaj namreč upajo, da bo Grandi odnesel iz Nemčije vtis, da je nemško gospodarstvo neobhodno potrebno nujne pomoči in da se bo v tem smislu tudi zavzel za Nemčijo v Washingtonu; dopovedal bo Hooverju, da je potrebna energična akcija v prid Nemčiji, ako se hoče preprečiti svetovni gospodarski polom. To priliko bodo Nemci tudi porabili, da se pritožijo Grandiju radi najnovejšega 15% povišanja italijanskih carin, ki je hudo zadelo nemški izvoz.

Berlin, 21. okt. AA. Nemški veleposlanik v Rimu je izročil italijanski vladi noto nemške vlade o italijanski carinski tarifi, ki je bila nedavno tega izpremenjena. Kakor je znano, je italijanska vlada tedaj uvedla poleg obstoječe carinske takse od težine blaga še posebno 15% carinsko doklado od vrednosti blaga. Ta doklada je bila uvedena za niz carinskih postavk. Te doklade so hudo zadelo uvoz nemških proizvodov v Italijo. Zato bo to vprašanje po vsej podobi tudi na dnevnem redu razgovorov, ki bodo v Berlinu o priliki obiska italijanskega ministra za zunanje zadeve Grandija.

Za varnost italijanske delegacije

Berlin, 21. okt. tg. Za obisk italijanskega zunanjega ministra Grandija v Berlinu se vrše velike priprave v hotelu »Esplanade«, kjer je rezerviran velik apartament za Grandija in njegovo spremstvo. ločen od drugih hotelskih prostorov. Italijanska vlada skrbi za lastnimi detekti za varnost Grandija in njegove soproge. Od nemške meje dalje bo varstvo prevzela tudi nemška državna policija. Grandija bodo varovali pred vsakim nadlegovanjem.

Jugoslavija najela 300 milijonov frankov posojila

Belgrad, 21. oktobra. AA. Finančni minister dr. Djordje Djurić je podpisal v Parizu pogodbo o kreditu v znesku 300.000.000 francoskih frankov. Kredit je državi že na razpolago pri Narodni banki.

Posojilo v tem znesku tvori izpopolnitev finančnega načrta, ki je bil sestavljen za popolno ureditev naših državnih financ. Na podlagi tega načrta je bil znižan proračun izdatkov za približno eno milijardo dinarjev, državni dohodki pa povečani za kakih 300.000.000 dinarjev. S temi

ukrepi, izvršenimi v prejšnjih dveh mesecih, je bil državni proračun ponovno uravnotežen. Prvotni proračun so morali izpremeniti zaradi dogodkov v svetovnem in v domačem gospodarstvu.

Že s temi ukrepi se je naša država uvrstila med one države, ki v današnjih razmerah lahko ohranijo ravnovesje med svojimi dohodki in izdatki. Naš napor, ki smo ga v tem pogledu storili, je bil od kompetentnih finančnih činiteljev v inozemstvu pravilno ocenjen.

Zakon o zaščiti španske republike

Načrt delavske kontrole nad podjetji

Madrid, 21. okt. AA. Predsednik vlade Azana je prečital v parlamentu zakonski načrt o zaščiti republike. V načrtu se navajajo dejanja, ki jih je smatrati, da so naperjena proti republikli, kakor na primer prigovarjanje k neposlušnosti, širjenje lažljivih vesti, prigovarjanje k izvršitvi nasilnih dejanj bodisi iz verskih, političnih ali socialnih razlogov, žalitve proti državnim ustanovam, hvaljenje monarhističnega režima, uporaba monarhističnih znakov, objavljanje stavk, ki niso javljene osem dni v naprej, objavljanje stavk iz razlogov, ki nimajo nobenih zvez z delom in ki niso bili predloženi razsodišču itd. Kot sankcije za prestopke je predviden izgon krivcev za gotov čas. V zakonu je dana velika noč notranjemu ministru, ki med drugim lahko zabrani shode in zapre klube.

Nato je minister za delo prečital zakonski načrt, s katerim se daje delavcem pravica kontrole nad upravo podjetij, v katerih delajo. Na podlagi tega zakona se ustanavljajo odbori v podjetjih, ki imajo več ko 50 delavcev. Ti odbori bodo sodelovali pri upravi podjetja. Kmetijskih podjetij se ta zakon ne tiče. Odbore bo treba vprašati za svet o priliki odreditve cen. Kontrolirali bodo disciplinske zadeve proti krivcem. Odbori bodo tudi proučevali možnost povečanja delavskih dnevnice in vprašanje udeležbe delavcev pri dobičku podjetij. Delavci bodo na pod-

lagi tega zakona imeli pravico kontrolirati bilanco podjetja in njegovo računovodstvo.

Železniška stavka se širi

Madrid, 21. okt. Ž. Železniška stavka v Andaluziji in Maladi se vedno bolj širi in grozi, da se razširi na vso Španijo. Izvršni odbor španskih železničarjev je sklenil, da se izvede glasovanje med vsemi železničarskimi organizacijami, ali naj bi se stavka razširila na vso državo ali ne.

Tedeschini ostane na svojem mestu

Madrid, 21. okt. Ž. Papeški nuncij Tedeschini je imel danes zjutraj ponovno konferenco z zunanjim ministrom Lerrouxom o sedanjem položaju cerkve v Španiji. V dobropoučenih krogih se misli, da je nuncij sporočil ministru, da je sveta Stolica odredila, da ostane še nadalje zastopnik Va-

likana pri španski vladi. Minister Lerroux je izjavil časnikarjem, da bo španska vlada vedno toleriralna cerkev.

Madrid, 21. okt. Ž. Zunanji minister Lerroux je ponovno sprejel apostolskega nuncija Tedeschinija ter na sestanku z njim proučil položaj katoliške cerkve v Španiji. Tedeschini je izjavil, da po naredbi, ki jo je dobil iz Vatikana, ostane na svojem dosedanjem mestu. Vatikan bo proučil deklaracijo španske vlade o politiki, katero namerava voditi napram katoliški cerkvi, ter šele potem zavzeti svoje stališče.

Iz prometne službe

Belgrad, 21. oktobra. I. V prometni službi so premeščeni: Janez Česen, administrativni uradnik 9 skupine iz postaje Ljubljana na postajo Rakek Ivan Škrjanc, uradnik 8 skupine iz postaje Tezno na postajo Maribor, Josip Dolenc, uradniški pripravnik iz postaje v Brezicah na postajo v Tezno, Hinko Guncar, pomožni prometnik 10 skupine iz postaje Dobrava-Vintgar na postajo Sava, Josip Lavrič, prometni uradnik 8 skupine in šef postaje v Velenju za šefa postaje v Školji Loka, Franc Brandtner, prometni uradnik 8 skupine in šef postaje v Rogiški Slatini, za šefa postaje v Videm-Krško, Stanislav Bavšek, pomožni prometnik 10 skupine iz postaje Brezovica na postajo Dobrava-Vintgar.

Važna odredba avstrijske vlade

Belgrad, 21. oktobra. I. Avstrijska vlada je z ozirom na novo uredbo o devizah in na podlagi protokola P na mednarodni konferenci za prevoz blaga po železnicah, toka 2 in 3 prepovedala pošiljati pošiljke iz inozemstva, če so te pošiljke obremenjene z naplačili. Radi tega bo v bodoče železniška postaja sprejemala vse pošiljke (ekspresne, brzovozne, tovarne) edinole, če bodo neobremenjene. Ta odredba stopi takoj v veljavo.

Na potovanjih,
pri sportu in igri

NIVEA -CREME
-OLJE

Ker vsebujeta Nivea-Creme in Nivea-Olje Eucerit, ki je soroden koži in ki ga nima nobeno drugo sredstvo za gojitev kože, prepoji kožo globoko in popolnoma ter jo okrepi in hrani. Tako varujete svojo kožo pred vremenskimi nepravilnostmi, Vaša polt ostane mladostno sveža in mehka. Dobili boste zelo zdrav, sijajno porjavel videz, kakršnega imajo sportniki.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Nivea-Olje: Din 25.00, 35.00

Jugosi. P. Beiersdorf & Co. d. o. o. j. Maribor

Pretrčljiva spomenica španskih jezuitov

Nočejo privilegijev, temveč samo pravice - Za svoje preganjance bodo molili

Pariz, 21. okt. Šele zdaj, ko je v španski ustavodajni skupščini že padla odločitev o jezuitskem redu, je prišla v javnost zgodovinska spomenica, ki so jo poslali španski jezuiti ustavodajni skupščini dne 12. oktobra.

Spomenica zagotavlja cortes, da so jezuiti kakor ostala španska duhovščina po navodilih sv. stolice priznali republiko in da so pripravljeni postaviti novemu režimu na razpolago svoje sodelovanje v prid in predka španskega naroda. Spomenica pobija hujšanje proti jezuitskemu redu, ki stremi za tem, da se Jezusovi družbi, ki je v vseh civiliziranih državah priznana kot pravna ustanova, ugrabi vse pravice.

»Mi smo Španci in ljudje, smo svojo domovino in zato se nečemo odpovedati pravic, ki jih zakon priznava španskim državljanom. Člani smo spoštovanja vredni, in naši starši se ni o odpovedali pravic, da smejo braniti pravice svojih sinov in svojih otrok. Nedavno so odposlanski naših staršev posredovali pri vladi za nas in s tem je bil podan dokaz, da nismo presekali vezi s svojimi starši.

Mi smo jezuiti in kot takšni pripadamo korporaciji, ki je v posebnih zvezi s Španijo, čeprav je razširjena po vsem svetu. Španec je bil njen ustanovitelj, Španci so bili njeni najslavnejši člani, španska je njena zgodovina in tesno z njo.

Vprašanje brezposelnosti

V našem nedeljskem članku 18. t. m. smo v uvodnem članku »Kako omiliti brezposelnost« stavili nekaj predlogov k ozdravljenju velikega socialnega zla našega časa. Na omenjeni članek smo sprejeli takoj več glasov od naših čitateljev, ki kažejo, kako javnost premotriva pereči socialni problem. Radi važnosti predmeta jih takoj nekaj objavimo in bomo — ako se jih oglasi še več — izvedli o vprašanju brezposelnosti neke vrste anketo, ki utegne služiti merodajnim činiteljem kot informacija o razpoloženju in mišljenju prizadetih krogov. P. n. obiščimo prosimo seveda le za stvarne in resne prispevke.

I.

K Vašemu članku »Kako omiliti brezposelnost« in katerega dajete na javno diskusijo, dovolite mi, prosim, g. urednik kot Vašemu naročniku ter inserentu par besed.

Vaši predlogi so vsi in vsega upoštevanja vredni; vendar pa je bil pozabljen najvažnejši in na katerega se žalibog malo kdo spomni. Je pa take važnosti, da je brez tega omilitve brezposelnosti naravnost utopija. To je potreba, da se kupujejo domači proizvodi. (Ne mislim pa pod tem tudi kartelnih, ki stremijo samo po izžemanju ljudstva.)

Najbolj žalostno je to, da večji del državnega službenstva (torej tisti del ljudi, ki so plačani iz naših davkov) je najbolj zagrizen odjemalec tuje blaga. Industrijsko delavstvo, katero tudi toži o brezposelnosti in slabih plačah, pa tudi ni dosti boljše. Vprašajte katerokoli domače podjetje, pa boste dobili isti odgovor.

Da je država prepovedala zaposlitev tujih moči v naših podjetjih, je popolnoma na mestu in ta zapoved naj se strogo izvaža. A če je prepovedala to, naj zapove tudi svojim nameščencem, da kupujejo domače ne pa tuje blago.

Ako bodo naša domača podjetja polno zaposlena, ne bo samo manj brezposelnih, temveč bo celo primanjkovalo delovnih moči; kadar pa česa primanjkuje, tedaj je treba iskati in če se nekaj išče, tedaj se temu cena dviga.

Či domači podjetniki bomo veseli, ako nam bo dana možnost, da svojemu delavstvu plače povišamo in ga plačamo za njegov trud pošteno in vredno njegovega dela. Dokler pa samo kupuje in uporno zahteva tuje blago, od domačih podjetij pa zahteva le kruh, naj nikar ne toži o slabih plačah in brezposelnosti, katero si ustvarja sam. F. S.

II.

Včerajšnjemu uvodnemu članku »Slovenec radi omiliti brezposelnosti, kateremu ni odrekli stvarnosti, bi k prvi točki, katere se mene najbolj tiče, pripomnil ozir, poudaril sledeče:

Predvsem poudarjam »pod normalnimi življenjskimi pogoji«, kajti površnemu bralcu je stvar sleer na prvi pogled povsem opravičena zahteva, da se reducirajo vse omejene ženske delovne moči. Poglejmo si stvar natančneje:

Uslužbena žena s svojimi dohodki družini le omogočuje primernejšo eksistenco, saj je itak znano, da večina moških danes ne prejema zmernih zahtevam odgovarjajočih stalnih prejemkov; velikih prihrankov in ustvarjanja »kapitala« si danes tudi pri dvojnem zaslužku ni mogote misliti, vsled česar v tem službu ne more biti govora o antisocialnosti.

Razen tega je treba poudariti splošno negotovost in nestalnost v vseh politikah; gospodarska kriza in nastale razmere povsem onemogočujejo računati s stalnimi dohodki, ki so glavni predpogoja obstoja cele družine. Družini reducirana ozir. odpusčenega moža, kateri je žena v takem slučaju omogočevala vsaj skromen obstoj, ji je čez noč odvzeta edina možnost eksistence in pahnjena je v nedogledno revščino. Mož je brezposeln, žena — preje zaposlena — je istaklo brez dohodkov. Kdo bo družini pomagal? Izredne razmere zahtevajo izrednih ukrepov za omogočenje eksistence.

Predvsem naj se skuša ustvariti »normalne« razmere glede stalnosti službe in višine zaslužka ter točno določiti pojem »normalnih življenjskih razmer; vsi alični predlogi, brez točnih določenih pojmov, le vzpodbujajo do nezadostno premišljenih ukrepov.

Nasprotno naj se pa poleg drugih potrebnih redukcij znižajo horendni, neprimerno veliki dohodki vodilnega uradništva nekaterih podjetij in ustanov ter onemogoči kopičenje raznih mest in služb v eni roki, katerih že posamezni dohodki večkrat presegajo visok mnogokratnik celega dvojnega zaslužka.

Blen, katerega žena služi.

delovino Španije in njenih ...
dovina njenega obstanka v štirih stoletjih. Po pravici se torej imenuje Jezusova družba španska ustanova. In v letu ...
ski jezuiti s svojim delovanjem na verskem, kulturnem in dobrodelnem področju svoje pravice in svoje dolžnosti. ...
Naše hiše in naše delavnice so plod naše varčnosti in osebnega poštenja ...
ljudi in družbi, ki so s svojim ...
novili kulturne in ...
zaupali nam. Ti ustanovitelji imajo pravice, a htevatvi od obla ...
in da se te ustanove ohranijo ...
so bile ustanovljene. Mi vsi in družba zahtevamo, da se ohrani naša ...
lastnine in dovoljenih ...

Glede presoje svojega verskega, kulturnega in dobrodelnega delovanja prepustimo jezuiti polno svobodo cortesom.

Nadalje ostro obsoja spomenice ščuvanje neutemeljene obdo ...
te stoletja, ne da bi ...
dokaze za krivdo jezuitskega red ...
Dejstvo jezuitskega reda je javno. O tem govorijo stotine obiskovalcev ...
duhovnih vaj, poslušalcev njihovih pridig in predavanj ter članov njih ...
In če kuo misli, da so to priče pristranske, ...

menenje naše nasprotnike. ...
kaze za te obdo ...
naši nasprotniki nastopijo ...
štem. Vzeti Jezusovi družbi pravno osebnost, oropati jo lastninske pravice, razpustiti jo, ugrabit njeno premoženje in izgnati jo iz države, to so kazni, ki se smejo naložiti edino na podlagi dokazanih in najtežjih pregreškov, ki jih more sploh zagrešiti kaka korporacija.

Ob zaključku ugotavlja spomenica, da jezuitski red uspešno deluje v vseh civiliziranih državah z najrazličnejšimi vladami, naj si bodo to republike ali monarhije, ne da bi te države kakorkoli ovirale njihovo delovanje ...
tudi katoliški cerkev, je povsem indiferentna ...
in prav v največji in najbolj demokratiški republiki na svetu, to je v Združenih državah, javnost pozdravlja delovanje Jezusove družbe in pošilja v njeno ...
dijakov.

V podkrepitev svojih izvajanj prilagajo jezuiti posebne statistične podatke. V zaključku ponudijo spomenica, da ne zahteva jezuitski red nikakih privilegijev zase, temveč ...
jih uživajo druge ustanove in drugi državljani, in ako bodo radi ...
države, bodo odprstili svojim ...
in zanje ...

Največja romunska banka pod državno kontrolo

Bukarešta, 21. okt. 1. Vlada je izdala uradno poročilo, da bo največja romunska banka Marmaroș, Blanc & Comp. stavljena pod državno kontrolo. O stanju te največje banke so krožile zadnje dni zelo vznemirljive vesti, ki so izzvale veliko razburjenje v finančnih krogih. Finančni minister Argetoianu in guverner Narodne banke Manolescu sta bila že predvčerajšnjem pri kralju v Sinaji, kjer sta poročala o stanju te banke in o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti, da se prepreči večji potresi romunskega gospodarstva. Upravni odbor romunske Narodne banke je imel včeraj ves dan sejo, na kateri je razpravljal o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti, da se banka iz sedanjega težkega položaja

pravočasno reši. Seji je prisostvoval tudi finančni minister Argetoianu. Ze v teku dneva se je zvedelo, da bo Narodna banka intervenirala in stavila potrebna sredstva na razpolago, da bo banka lahko še v naprej vršila svoje posle brez vsakih težkoč. Vest o sklepu Narodne banke se je razširila z veliko naglico in napravila v finančnih krogih najboljše vtis.

Pariz, 21. okt. 1. Šef romunske liberalne stranke in bivši zunanji minister Duca je prispel danes s svojo soprogo v Pariz. Tukaj ostane nekaj tednov, nakar nadaljuje pot v London. V Parizu bo imel Duca sestanek z raznimi voditelji francoske politike, finance in gospodarstva.

Velika korupcijska afera na Madžarskem

Sei policije obdolžen velikih goljufij

Budimpešta, 21. oktobra. Ž. Na sodnem stolu se je pred štirimi dnevi pričela razprava proti Kazimiru Vaya, vrhovnemu šefu celokupne madžarske policije, nadalje proti njegovemu svaku Gezi Halazija, inž. Liedtkeju in nekaterim načelnikom ministrstva za socialno politiko, ki so obtoženi radi goljufije, zlorabe, ponarejanja javnih dokumentov, podkupovanja in drugih deliktov v službeni dolžnosti. Obtožbeno se radi tega, ker so ob priliki graditve novih orožniških in policijskih postaj po vsej Madžarski vršili goljufije na škodo države v svojo korist. Šef te tolpe je bil dr. Vay, ki je zdaj na položaju pomočnika ministra notranjih del in najvišji policijski častnik. On je odobril načrte in račune za zgraditev orožniških in policijskih postaj ter je preko svojega svaka sprejemal velike denarne zneske od onih podjetnikov, ki so gradili poslopja. Koncesio za zgraditev teh postaj pa je dobil lahko le oni stavbenik, ki je položil pri njem oziroma pri njegovem svaku določene zneske. Stavbeniki so seveda dobivali denar nazaj od države, ker so pač toliko več zaračunali za izvršitev del. Država je bila na ta način oškodovana za čez 100 milijonov pengőjev. Danes

je bilo končano zasliševanje obtožencev, ki vsi zanikajo krivdo ter pravijo, da so nadožni in da jim je vest čista. Dr. Vay je priznal samo to, da je sprejel denar od svojega svaka kot posejilo. Na drugi strani pa jih težko obremenjujejo priče, posebno pa še dr. Vaya. Neki detektiv je izpovedal na policiji, da je policijski kapetan, ki je izvršil preiskavo pri dr. Vayu, našel pri njem mnogo kompromitirajočih pism in spisov, ki jih ni hotel zapleniti, temveč je vse uničil ter rekel, da je to bolje, če ne pride v javnost. Danes se je pričelo zasliševanje priči, ki jih je okrog 100, tako da bo razprava trajala ves večer. Obsodba v tej največji korupcijski aferi v Madžarski se pričakuje z velikim zanimanjem in bo najbrže padla v začetku tekočega tedna.

Boj med francoskimi in amer. bankirji

Newyork, 21. okt. 1g. Newyorške banke so soglasno odklonile zahtevo francoske narodne banke, da se zviša obrestna mera za njihove vloge. Izjavili so, da je francoska grožnja, da bo Francija če se ji to ne dovoli, odpoklicala iz Amerike ogromne vsote, neizvedljiva in da bi bil učinek za Francijo ravno tako škodljiv kakor za Združene države. Francoska narodna banka pa kljub temu spreminja svoje depozite v vrednosti z nižjim kurzom dolarja in v veliki meri nakupuje v Newyorku bančne akcije. Razne odredbe, s katerimi hočejo Združene države priti v okom oddaji zlata, so že začele učinkovati, tako v prvi vrsti zvišanje diskontne mere in pogajanja s francosko narodno banko. Odpošiljanje zlata iz Amerike se je bistveno zmanjšalo. Tako se je v terek za inozemstvo vkrcalo zlata samo za 7.9 milj. dolarjev, v ponedeljek pa za 2.11 milj. dolarjev. V resnici pa je bilo izvoženega večeraj zlata samo za 0.654 milj. dolarjev v Francijo, za 0.415 milj. dolarjev za Švico in 0.11 milj. dolarjev za Holandsko. Tudi na dolarškem termiskem trgu je prišlo do bistvene olajšave.

Petdnevni tednik v Nemčiji

Wilhelmshafen, 21. okt. AA. V nekaterih obratih tukajšnje ladjedelnice so uvedli 40 urni delovni teden, s tem omeje odpuste delavcev.

Volitve v Franciji

Pariz, 21. oktobra. AA. »Matin« prinaša vest, da se bodo parlamentarne volitve v Franciji vršile 17. in 25. aprila prihodnje leto.

Dunajska vremenska napoved. Ponoči in jutraj slana, podnevi hladno vreme, v severnih Alpah morda ponekod padavine. Trajno jasno vreme ne gotovo.

Japonsko-kitajski spor na seji Sveta DN

Zeneva, 21. okt. 1g. Zvečer je bila seja petih velesil, na kateri se je sklenilo, da bodo jutri imele zopet zaupno sejo in k njej pozvale oba delegata Kitajske in Japonske. V krogih delegatov manjših držav pa raste nevolja proti politiki, ki jo v Svetu Zveze narodov uganjajo velesile. Kitajski delegat dr. Sze je zahteval, da Japonska takoj umakne svoje čete, da se imenuje nevtralna komisija opazovalcev in da se določi primerna odškodnina za žrtve japonske invazije. Dalje pa je postavil nov predlog, da se ustanovi posebna stalna komisija, ki naj odloča o vseh vprašanjih, katere bi mogla v bodoče nastati v Mandžuriji. Verjetno je, da se bo kitajska delegacija s tem izogniti japonski želji, ki hoče šele v poznejših pogajanjih rešiti vsa sporna vprašanja. Govori se, da je kitajski delegat izjavil, da ne more sprejeti sklepa Sveta Zveze narodov, ki pa mu do sedaj še ni bil ofielno sporočen. V tem primeru bi sklep Sveta Zveze narodov bil nemogoč, ker je za njegovo veljavnost potrebna soglasnost. Če se torej jutri ali prihodnje dni ne bo dosegla soglasnost, se bo kitajska delegacija najbrže sklicevala na čl. 15 pakta Zveze narodov, ki je določen za primer, če grozi prekinitev odnošajev in po katerem sme Svet Zveze narodov v odsotnosti spornih strank sklepati. Če bodo ta sklep ostali člani Sveta Zveze narodov sprejeli soglasno, grozi onemu delu, ki se mu ne bo pokoraval, sankcija glasovitega čl. 16.

Zeneva, 21. okt. AA. V političnih krogih trdijo, da bo japonski delegat Jošizava na podlagi davi sprejetih instrukcij svoje vlade pristal na Briandov predlog, ki se nanaša na 5 točk memorandum o rešitvi kitajsko-japonskega spora.

Japonski pogoji

Tokio, 21. okt. AA. Japonska vlada je sestavila pet točk, glede katerih želi neposredna pogajanja s Kitajsko. Ta vprašanja so:

1. Kitajska prizna obveze iz zapadnih pogodb,
2. priznanje japonskih predpravil v železniških vprašanjih,
3. prenehanje bojkota proti Japonski na Kitajskem,
4. medsebojno priznanje teritorialne integritete,
5. sprejem trgovinske pogodbe z Japonsko.

Laval v New Yorku

Newyork, 21. okt. AA. »Le de France« bo prispel v Newyork nočjo, to je za nekaj ur prej, nego po voznem redu. Sprejemni odbor pripravlja predsedniku francoske vlade Lavalu navdušen sprejem.

Drobne vesti

Belgrad, 21. oktobra. 1. Na predlog pravosodnega ministra in predsednika ministrstva sveta ter ministra notranjih del je razrešen dolžnosti člana vrhovnega zakonodajnega sveta Ivan Veseniak, minister v pol.

Belgrad, 21. oktobra. 1. Iz moškega na žensko učiteljske v Ljubljani je bil premeščen Mirko Mešojdec, učitelj na moškem učiteljsku v Ljubljani.

Subotica, 21. okt. Ž. Banaka uprava v Novem Sadu je postavila štirilansko komisijo, ki bo pričela jutri z vpisovanjem nemških otrok v nemško ljudsko šolo, ki je bila odprta v Subotici z dovoljenjem prosv. ministrstva. Šola bo praznovana na menju prihodnji teden.

Budimpešta, 21. okt. Ž. Danes je topotal v Budimpešto profesor Piccard, ki bo imel danes zvečer javno predavanje v glasbenem zavodu o rezultatu svojega poleta v strašfoser Piccard bo nato obiskal še vsa večja mesta v Evropi in na Balkanu, kjer bo imel predavanja.

Dunaj, 21. okt. 1g. Pisatelj Arthur Schnitzler je danes popoldne nenadoma umrl. Zdelo ga je kap. Ze dve leti je tožil zaradi srčne bolezni.

Za balkansko Zvezo Zanimiva izvajanja jugoslovanskega delegata

Carigrad, 21. okt. 1. Danes dopoldne se je pričela druga balkanska konferenca. Na današnji seji je imel naš delegat dr. Živko Topalović izbršen in važen referat, iz katerega posnemamo sledeče:

Prva balkanska konferenca je prinesla dve resoluciji političnega značaja, ena o osnovah, na katerih mora biti balkanska zveza, druga pa o političnih merah za ustvaritev balkanske zveze. V prvi se kot cilj zveze poudarja, da mora biti ista ustanovljena v svrhu konsolidacije miru med neodvisnimi nacionalnimi državami na Balkanu. Kot politične ukrepe za organizacijo balkanske zveze je konferenca predložila: 1. da se ministri zunanjih zadev balkanskih držav sestanejo redno vsako leto v enem izmed mest teh držav v cilju, da izmenjajo stališče o tem, kako bi najbolje zagotovili mir med njihovimi narodi. V to svrhu ustanovijo odbor bi moral izdelati projekt balkanskega pakta in podati poročilo o svojem delu narodni konferenci v Carigradu. Prva konferenca je postavila samo glavno podlago tega pakta, in ta je sledeča: 1. postavitve vojne izven zakona, 2. reševanje mirnim potom vseh sporov, kateri bi mogli nastati med balkanskimi narodi, 3. vzajemna pomoč v slučaju, da se prekršijo obveze in da ena država drugo ne napove vojne. Poseben odbor, katerega imenovanje sta odredila konferenca in svet konference, se na žalost ni mogel sestati, da bi vzel v pretrse vprašanje o podlagah pakta. Toda to vprašanje mora na vsak način priti pred plenum konference. To vprašanje mora biti v obliki že sistemiziranega in s paragrafi določenega projekta pakta ali pa v obliki resolucije, v kateri se poudarja ideja za ustvaritev medsebojne pomoči in sodelovanja.

Takoj se nam vrine vprašanje, kakšen mora biti splošen značaj balkanskega pakta. Ali naj bo ta pakt podoben množičnim drugim mednarodnim pogodbam, v katerih dve ali več držav uredijo med seboj proceduro za izvajanje sporov in nič drugega. Ti državni ostaneta popolnoma neodvisni in svobodni, kar se tiče izvajanja svoje nacionalne politike, in želita le izključiti vojno kot sredstvo za rešitev eventualnih sporov. Toda mogoča je še ena vrsta pakta, kateri imajo aktiven značaj, ki predstavlja neko vrsto aktivne zveze, ali vsaj težijo k ustvaritvi take zveze. S takimi pogodbami stojijo pomembne države v trajnem stiku in izvajajo svojo nacionalno politiko sistematično, pri tem pa pazijo, da ne pride do medsebojnega nesoglasja. Pri takih

paktih mora obstojati nek organ za stalno sodelovanje, za enostavno izenačenje stališč in interesov, da se onemogoči spori.

Vse naše simpatije veljajo paktu aktivnega značaja. To brez dvoma odgovarja tudi duhu in cilju same balkanske konference. Mi želimo, da si ustvarimo zvezo. Do te zveze želimo, da pridemo s skrajnim in sistematičnim delom za konsolidacijo miru med balkanskimi narodi. Mi hočemo najti priliko za sporazum, priliko za sodelovanje in da tako z aktivnim delom pomnožimo elemente naše skupne civilizacije. Taka zveza samostojnih držav se mora končno preurediti v eno samo zvezno državo.

Da to dosežemo, mora biti predviden trajen organ za sodelovanje z veliko uradno avtoriteto, kakor je to pri Zvezi narodov svet, ali v paktu Male antante vsakoletni sestanki zunanjih ministrov. Ze prva balkanska konferenca je poudarila željo za vsakoletni sestanki zunanjih ministrov balkanskih držav. To je zelo koristna politična manifestacija. Toda če bi bila s samim paktom predvidena ustanova za trajanje medbloka kolaboracija, potem bi moralo biti telo sestavljeno iz pooblaščenih delegatov poedinih držav, kateri bi se večkrat na leto sestajali z namenom, da se tako pride k vzajemnemu sodelovanju in k ureditvi skupnega izenačenja našega notranjega ekonomskega, kulturnega in socialnega razvoja. Logično je in neobhodno potrebno, da bodo organi balkanske zveze v stalni zvezi z organi Zveze narodov. Toda v tem ni treba iti predaleč. Če se hoče doseči naša višja naloga, ni dovoljna samo ohranitev miru, ampak ustvaritev boljše ekonomske, kulturne in politične zajednice, ustvaritev zveze in tejnja, da vsa sporna vprašanja sami med seboj uredimo in da bo tudi naš medbalkanski organ takoh popoln, da mora v vseh sporih najti pravičen izhod. Principielno je treba težiti na čim večjo kompetenco balkanskega uradnega organa. S sodelovanjem delegatov in mednarodnih institucij se temu organu dvignila potrebna avtoriteta. Mi torej želimo zvezo, sodelovanje z institucijami držav, želimo delo v njih duhu, toda istočasno želimo, da vsi organi balkanskega pakta in balkanske zveze nosijo balkanski značaj. Tega načela se bomo mi držali tudi pri nadaljnjem razlaganju, katere ustanove bi bilo treba ustanoviti za rešitev onih sporov, interesov ali stališč, ki bi se v bodoče pojavili.

Jaro Hilbert:

Ljubljana in Bled

Mnogo časa je preteklo — pa sem se zopet vrnil v svojo domovino. Presenetilo me je mnogo lepega, pa zopet mnogo, mnogo slabega. Seveda, o politiki ne bom govoril, ker je ne razumem, ali prav za prav nočem razumeti. Pa živim tudi predele. — Je pa druga stvar, katere me živo zanima, to je razvoj našega mesta, okolice, sploh naše cele prekrasne dežele. Moram priznati, da je naša Kranjska znana že daleč za morjem in da sem zelo pogosto slišal od turistov omenjati v razgovoru tudi Ljubljano, ki so jo obiskali, ali pa so se peljali samo skozi. Ostal jim je v spominu »grad na gričku«. Srečen sem bil in pripovedoval sem jim, kako lepa je dežela, ki je v njenem glavnem mestu »grad na gričku«.

Pa sem se zopet vrnil, da jo vidim tudi jaz. In res je lepa, samo malo so jo pokvarili in bojim se, da jo pokvarijo še več. Seveda je mnogo lepega; to je pa delo našega velikega mojstra Plečnika. Premišljeno delo izvajano po načrtu in kar je glavno, z veliko ljubeznijo. Kakor sem se pričel, ne išče Plečnik kričevih efektov, ampak skuša rešiti to, kar je na njej lepega, hoče ohraniti narodo »Belo Ljubljano«. Samo, da bi mu sledili tudi drugi.

Kdo ne bo priznal, da je Kongresni trg z Nunske cerkvice eden izmed najlepših pogledov mesta, in ravno v delu Vegove ulice, ki se stopnjuje počasi od bloka do bloka, da da končno svoj izraz v Napoleonovem spomeniku. Celotna harmonija je matematično dovršena. Edino, kar moti, so štirje stebriči pod spomenikom, kateri so pa mogoče iz ozirov varnosti, — ne bi li v tem slučaju zadostovali manjši? Čojzov Graben in sv. Jakoba trg sta idilično zvezana z gradom. Novi mostovi v delu pred franciskansko in trnovsko cerkvijo dajo slutiti, da so tudi ideja našega mojstra.

In Tivoli? Slišal sem toliko lepega! Zakaj? Žal je ljudem drevoreda, ki je bil kakor škrtast čeljust? Ne, verujite Tivoli je lep, ampak nekaj mu manjka in to je — Tivoli je odločil gozd od mesta. Iz gozda so šli, kakor žile, drevoredi, kateri so se takorekoč strnili v mesto, zdelo se mi je vedno, da dovajajo zdravja iz zelenega gozdiča med razbeljeno zidovje. Mogoče, da je to tudi kdo drugi čutil in zato posadil zraven klopi dracene, naredil male oaze in zakril lepe oblike Plečnikovih svetilk z raznim grmičevjem. Dobro, da je prišla jesen. Morali so umakniti to zelenje. Mislim, da je neobhodno potreben ob robu široke ceste drevored, kateri bi zopet vezal mesto z gozdom in dal malo sence v vročih poletnih dneh, okoli svetilk pa bi naredili male gredice v obliki preprog. Tivoli bi s tem samo pridobil. In gotovo

ne bi nihče več godrnjal zoper Plečnikove načrte. Izven mesta so nastale cele kolonije, več ali manj okusnih vil, ki tvorijo skupaj velik nasad, in dajejo mestu mnogo prijaznosti. Ampak kaj so se spomnili Ljubljančani, da so se spravili na nebotičnike? Ali jim primanjkuje zraka ali solnca? Saj ta stvar ne bi bila napačna, ko bi ostalo samo pri enem. Ker pa poznam naše ljudi in vem, da so kakor mali otroci, kar ima eden mora imeti tudi drugi, se bojim, da nas čaka v bodočnosti oklep nebotičnikov okoli gradu. In ne bodo več ljudje pravili o »gradu na gričku«. In, ako bo kdo zahrepenel po ljubljanski okolici...? Bodo pa tudi na gradu najbrže postavili nebotičnik! Mislim, da je za Ljubljano to popolnoma nepotrebno, saj milijonska mesta nimajo stličnih zgradb. Ali nam je treba amerikanizma?

Nekega jesenskega dne sem se napotil na Gorenjsko, da obiščem znane mi kraje, po katerih sem se tako rad potikal kot dijak, in pozneje kot slikar. Ostalo mi je marsikaj dobro v spominu in spoznal sem najmanjše spremembe, katere so se izvršile.

Osem let nisem videl Bleda. Videl sem, da se je zelo spremenil in da je tam mnogo ljudi. — Ne, samo ljudi ne maram, saj Bled je lep, zelo lep tudi brez njih. Zato sem si izbral jesenski dan, ko ni bilo nikogar več ob jezeru.

Tega pa nisem pričakoval, toliko izpremembe! Zakaj ste dovolili, da je nekoliko dobičakeljnih ljudi uničilo naš raj? Saj Bled je narodna last, Bled je naš! Naš Bled postaja moderna naselbina. To kar je bilo na njem krasnega, so pokončali. Nekoliko neveselih in brezvestnih arhitektov si je zamislilo, postaviti moderne neokusne zgradbe, da se s tem približajo svetovnim kopališčem. Pozabili so pa pri tem, da to, kar mogoče vpliva lepo na Rivieri, Deauville in drugod, ne more imeti istega uspeha pri nas! Pojdite se učit v Kranjsko goro in oglejte si dobro naš narodni slog. To so zidali vse naši priprosti ljudje z rahlim čutom za pokrajino. Ali ne bi bila mnogo lepša poslopja v slogu, katerega si je ustvaril naš narod sam? Zakaj rjete vedno v tuje, ko imamo toliko domačega? Bele mase novih visokih poslopij so tako vsiljive za oči, da se poizgubi popolnoma otok in grad, kopališče pod gradom je pa veliko skladišče vrat in cementa.

Vrnil sem se razočaran, Bled ni več Bled! Zopet v Ljubljani, sem dobil v roke načrte za modernizacijo Bleda. Zgrozil sem se, kaj si mlad neodgovoren arhitekt drzne. Ne presojata potem, da postavijo še nekoliko nebotičnikov, da zakrijejo ves razgled in na vrhu pritrdijo svetlobne reklame »BLEDA« in te nam bodo kričale: »Tukaj je bil Bled!«

Italijansko vojaško letalo v Ljubljani

Ljubljana, 21. oktobra.

Včeraj, v torek popoldne okrog petih, so se visoko nad Ljubljano nenadoma pojavila tri letala, ki so v urejeni fronti letela v smeri proti Italiji. To so bili italijanski vojaški letalci, ki so se čez Maribor in Ljubljano vračali iz Budimpešte v Udi-

ne, kjer je njihova letalska postojanka. V enem izmed aeroplanov je bil italijanski zrakoplovni minister Balbo, v drugih pa njegovo spremstvo. Ljubljancem so se seveda za velike svetle ptice visoko pod nebom takoj zanimali. Toda letala so prav tako hitro, kakor so se bila pojavila, tudi izginila za obzorjem.

Na svojem nadaljnjem letu proti Italiji so italijanski letalci zašli v močne vetrove in meglo. Zaradi tega se je eno letalo kmalu ločilo od ostalih dveh ter je potem celo izgubilo pravo smer. Namesto proti Udini je italijanski pilot s svojim velikim letalom »frec« nazaj proti Ljubljani. Ob 5.22 popoldne je to letalo pristalo na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju.

Približno ob istem času se je po zraku nad

Ljubljano »sprehajal« tudi predsednik ljubljanskega Aerokluba, g. Rado Hribar. Ta je seveda brž opazil nerodno nezgodo italijanskih letalcev. Ko je videl, da je italijansko letalo pristalo pri D. M. v Polju, se je tudi on takoj spustil v šiški na tla ter nato z avtomobilom odhitel na vežbališče k D. M. v Polju. G. Hribar se je hotel seveda prepričati, kaj se je zgodilo.

Zadeva je bila kmalu pojasnjena. Italijansko vojaško letalo, vojni bombarder, tip velikega letala s tisoč konjskimi silami, je pristalo v sili. Letalo je pilotiral letalski poročnik pilot Colangeli, z njim pa je bil še korporal mehanik Magiore. Letalo je moralo pristati zaradi tega, ker mu je v zraku zmanjkalo bencina.

Italijansko letalo je takoj zastražilo naše vojsko ter policijo, ki je obenem letalo preiskala. Na letališče je prišel tudi tukajšnji italijanski podkonzul g. Andrioli (g. konzul je na dopustu) z nekaterimi uradniki konzulata. V spremstvu teh in po izvršenih zaslišanjih sta italijanska letalca odšla v mesto, kjer sta prenočila v »Unionu«. Ko bodo opravljene vse druge formalnosti zaradi pristanka, bodo oblasti izdale letalcema dovoljenje za odhod v Italijo. Prej pa bosta letalca kupila v Ljubljani še 1000 kg bencina, ki ga omenjeno letalo porabi v dobrih dveh in pol urah.

Na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju, kjer je letalo pristalo tik ob železnici, se je danes seveda vsak čas pojavilo novo število radovednežev iz mesta in bližnje okolice, ki so prihajali opazovat čudnega, pa mogočnega ptica. Letalo je res velikega tipa z močnim motorjem ter naprava vstaja sijajne konstrukcije. Ob strani letala je naslikan fašistovski znak, sekira in snop, zadaj na repu pa italijanska tricolora. Letalo je pleskano svetlorjavo ter napravljeno v zračnih višinah vstaje bele ptice.

Italijanska letalca sta si danes v spremstvu italijanskega podkonzula ogledala Ljubljano. Opoldan so se vsi trije pojavili tudi v kavarni »Union«, kjer sta oba mlada italijanska letalca v svojih italijanskih vojaških uniformah vzbudila dovolj pozornosti.

radi težkih gospodarskih razmer, to je druga stvar. Bog daj, da bi ostalo samo pri tem in da bi ne sledile še večje redukcije.

Obstreljena tihotapka

Ljubljana, 20. oktobra.

Snoči okoli 10 je obmejna straža zasačila na državni meji med Ziri in Idrijo tri tihotapke, ki so nesle neko blago iz Jugoslavije v Italijo. Graničar je tihotapkam zaklical, naj se ustavijo, tihotapke pa so se pognale v beg. Graničar je prišel streljati za njimi in je res zadel eno, ki je padla, ranjena v desno ramo in levo roko. Ostali dve tihotapki sta nato pobegnili. Graničar je ranjeno tihotapko odvedel na stražnico, kjer so jo za silo obvezali in nato zasilili. Tihotapka je povedala svoje ime. Je 51letna Franja Likar, vdova po rudarju iz Idrije. Pri njej so našli okoli 300 paketov tobaka in več kilogramov saharina. Ostali dve tihotapki sta pobegnili v Italijo. Likarjevo so danes popoldne pripeljali v Ljubljano in jo oddali v bolnišnico.

Razen nje je bolnišnica sprejela še tri druge ponesrečene. V Logu pri Brezovici je dne 17. t. m. povozil neki neprevidni in brezobzirni motociklist 52letnega Jožeta Velkavrh, posestnika v Logu. Velkavrh je stal pred svojo hišo, ko je pridrval motociklist. Zapodil se je naravnost v Velkavrh, čeprav je imel na cesti dovolj prostora. Velkavrh je dobil hude notranje poškodbe in si je zlomil tudi nogo.

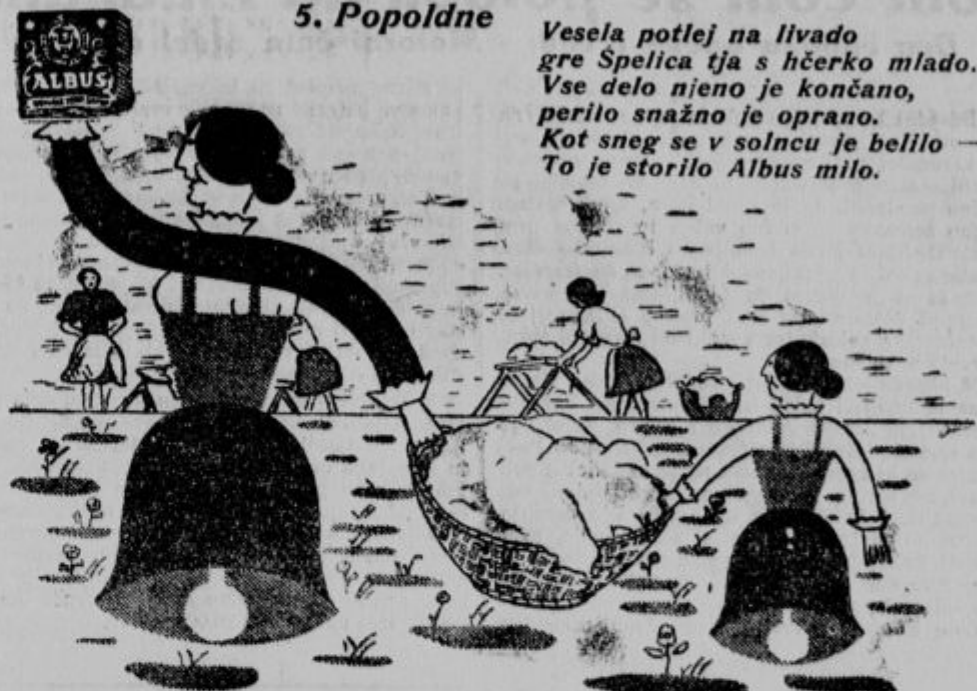
Včeraj je bil na Dolenjskem v Dobriču, velik lov, ki so ga je udeležilo okoli 16 lovcev. Na tem lovu je lovski čuvaj po nesreči ustrelil s šibrami v lice 45letnega posestnika Ivana Ovna iz Velike Loke.

Na sekiro je danes dopoldne padel 47letni Valentin Kolman, tesarski pomočnik iz Begunj pri Radovljici. Kolman si je poškodoval desno roko.

En dan iz življenja Špelice

5. Popoldne

Vesela potlej na livado gre Špelica tja s hčerko mlado. Vse delo njeno je končano, perilo snažno je oprano. Kot sneg se v solncu je belilo — To je storilo Albus milo.

Varčne gospodinjice že davno vedo, da je iz najboljših surovin pridelano Albus milo zelo izdatno in da ga je za veliko pranje veliko manj potreba kot drugih takozvanih poceni mil, ki pohajajo iz neznanih virov. Ako ne kupujete sami, temveč pošiljate nakupovat svojega nastavljenca, potem mu ne pozabite za- bičiti, da naj ne sprejme drugega mila razen pristnega

ALBUS MILO

Velik požar Podpečjo

Zgorelo 7 poslopij — Trije kmetje ob vse

Sliki s pogorišča.

Podpeč, 21. oktobra.

Snoč je že pred pol 10 začnela žareti nebo v smeri proti Preserjem. V Ljubljani in daleč naokrog je bil videti sij velikanskega ognja, ki je rasel z velikansko naglico. Užgala so se gospodarska poslopja v Podpeču in se razgorela, tako, da je bil okrog 10 požar najsilnejši.

Kako je nastal ogenj, ki je upepelil 6 gospodarskih poslopij in eno hišo 3 posestnikov v Podpeču pri Preserjih, ni znano. Pač pa domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. Saj so komaj šle nekatere družine k počitku, ko so pri sosedu, pri Jarčevih, kjer so se robkali koruzo, zapazili, da se je vnel skedenj sosedu Grudna. Gospodarska poslopja so stala vsa v bližini jarka s tekočo vodo in ogenj je začel na koncu, ki je bil povsem odležen in prav blizu jarka. Zato si skoro nihče ne more misliti, da bi nastal ogenj po kakem nesrečnem naključju ali nepazljivosti, saj je bila Podpeč sedaj v teku enega leta že tretjič ognjišče velikega požara.

Ker je pihal močan veter v smeri proti Ljubljani, je ogenj hitro prešel na sosednje skednje in kozolce. V četr uri je bilo 7 poslopij v plamenih. Na pomoč so prihiteli na prvi klic sovaščani in podpeška gasilska bramba. Proti strašnem elementu seveda niso mogli ničesar opraviti, zlasti še zato ne, ker so bila vsa gospodarska poslopja, izvenzgorela skednja, krita s slamo in do vrha polna sena in slame.

Silovit požar so takoj zapazili v sosednjih vaseh in v kratkem času je prihitelo na pomoč še 13 gasilnih društev z brigadami. Najprej so za podpeškimi bili na mestu gasilci iz Jezera, s Preserij, Kamnika, nato pa iz Notranjih Gor, Borovnice, Brega, Verda, z Bevk, Vnanjih Gor, Brezovice, Kozarij, Barja in severnega dela Ljubljane. Gasilci so imeli težak posel in seveda na reševanje gorečih poslopij ni bilo več mogoče misliti. Radi vetra, ki je raznašal ogorko, so imeli mnogo posla že s samo lokalizacijo požara, saj se je parkrat primerilo, da je zagorel skedenj, ki je bil do 400 m oddaljen od pogorišča. V še večji nevarnosti pa so bila seveda sosedna poslopja, zlasti hiše, iz katerih so vaščani v strahu pred ognjem znosili opravo in drugo blago na prosto. Ogenj, ki je našel tako silno ugodna tla, že zaradi vročine ni pustil gasilec, da bi mogli rešiti iz gorečih poslopij vsaj stroje. Vročina je bila tako neznanska, da so se sosedne hiše skoro vnevale in da so jih, zlasti ostrejša, močno polivali z vodo. Ker je brizgalo 14 epalk vodo na ognjeni kotel, je največja sila požara kmalu ponehala. Gasilci so nato razkopali razgorela poslopja in tako omejili nevarnost nadaljnjega požara. Okoli 2 ponoči je bil ogenj v toliko udušen, da so bili vaščani lahko brez skrbi.

Požar je občutno zadel tri podpeške posestnike, kojih nesreča je še temvečja, ker so le malenkostno zavarovani in znaša še samo vrednost zgorlega sena in slame mnogo več, kakor lahko upajo, da bodo dobili na zavarovalnici.

Grudnu Antonu je pogorel kozolec, skedenj in hlev. Zlasti je še hudo, da so mu zgoreli poljedelški stroji, tako slamorenica, čistilnica in kosilnica. Uničen je velik del pridelka tako vse sena in slama, ki ga je pripravil za zimo za vseh 9 glav živine, ki jih ima v hlevu. Poleg tega mu je zgorel še voz in okrog 40 m drv, ki jih je imel ob gospo-

darskih poslopih pripravljene, da jih proda. Drugi posestnik, ki mu je pogorel kozolec in pod, je Jarc Ivan. V poslopih so mu zgoreli seveda zopet stroji, tako mlatilnica, slamorenica, kosilnica in čistilnica. Zgorelo mu je seveda vse polno sena, slame in drugih poljskih pridelkov. Tretji, Sušteršič Jaka, je bil pa udarjen še najbolj. Zgorela mu je hiša, pod, kozolec, tudi stroji in dva voza. Prav tako je imel skedenj poln pridelkov, ki so vsi uničeni.

Pogoreli so sicer vsi zavarovani, vendar so zavarovalne vsote mnogo premajhne in se nanašajo le na stavbe. Tragično je seveda najbolj to, da so zgoreli vsi pridelki, s čemer bodo prišli gospodarji v hude težave, kako naj prežive čez zimo svojo živino. Saj imata dva po 9 glav v hlevu, Sušteršič pa 5. Prav tako imata Gruden 6, Jarc pa 5 otrok, katere bo pač težko po tej nesreči in v sedanji krizi, ki pritiska vse, preživeti. Edina sreča v nesreči je bila ta, da so rešili vsi živino in da izmed ljudi ni nihče ponesrečen. Edino Jarc se je pri gašenju požara nekoliko opeknel na nogi, vendar ne hudo.

Pogorišče z vso silovitostjo kaže, kako ogromen je bil požar. Tam, kjer so svoj čas stala gospodarska poslopja, je le še velikanski kup razvalin, ožganih hlobov in travov, med katerimi se še vedno kaže mogočni kupi sena in slame. Med ožganimi tramovi štrle rebra razpadlih gospodarskih strojev, druge leže zopet na kupu ostanki voza, od katerega ni ostalo nič drugega, kakor železni deli, ki pač niso mogli zgoreti. Vmes pa štrle proti nebu črna in ožgana debela sadnega drevja kot črne grozeče rogovile. Razven par debel stoji v bližini gospodarskih poslopij le še par ožganih telegrafskih drogov, ki so se ustavili sili ognja. Sušteršičeva hiša je ob streho ki je vsa pogorela, prav tako so uničena vrata in okna, v katerih so zgorele vse oknice in popokale šipe. Pogoreli in vaščani so že danes ves dan razkopavali pogorišče in dušili ogenj, ki je še tu in tam vzplamtel iz pogorišča. Ujamo, da si bodo pogoreli s pomočjo dobrih src in zavarovalnin pomagali v toliko, da bodo vsaj zimo pretolkli brez največje stiske.

Kolesarjeva nesreča

S kolesa padel in se nabodel na železo.

M. Sobota, 20. oktobra.

V bolnišnici leži okrog 30-letni Zdravec Mihael iz Odrancev, katerega je doletela precej huda nesreča.

Peljal se je s kolesom. V žepu je imel neko ostro železo. Med dirom je moral priti na kamen. Ker se ni držal močno, mu je kolo zavilo na stran. Preden ga je mogel uravnati, je že ležal na tleh. V plečih je začutil silno bolečino. Ko se je s težavo dvignil s tal, je čutil, da teče od onega mesta, ki ga je prejel zabolet, nekaj toplega. Otipal se je. Zadel je ob železo, ki se je zasekalo globoko v pleča. Ono železo, ki ga je imel v žepu, se je namreč med padcem z ostro obrnilo proti plečam in se je zasadilo v meso. Rana je bila tako globoka, da ranjencu doma niso mogli nuditi zadostne oskrbe in so ga morali spraviti v bolnišnico.

Tovarna v Jurkloštru zopet dela

Jurklošter, 20. okt.

Tovarna lesnih izdelkov v Jurkloštru, ki je 15. t. m. začasno ustavila obrat, je v ponedeljek 19. t. m. začela zopet obratovati. Delalo se bo posilimal le po 8 ur na dan. Ponočno delo odpade.

Nove redukcije za delavstvo

Redukcija delavnih dni v tovarni meril in tovarni kos.

Slovenjgradec, 20. oktobra.

Kdor bi si mislil od teh, ki dobro poznajo uspevajčo tovarno meril in tovarno kos pred meseci, da bosta tudi ti dve podjetji ustavili ali vsaj omejili svoje obratovanje, bi mu gotovo vsak odvrnil, da je to nemogoče. Pa vendar je prišlo do tega, da sta morali obe dobro uspevajči tovarni pred kratkim omejiti svoj obrat.

V tovarni kos, kjer je zaposlenih okrog 80 delavcev, so morali s 16. septembrom t. l. omejiti obrat. Dela se mesto 6 samo 4 dni v tednu. Ponedeljek in sobota ves dan sta prosta.

Tovarna meril, ki zaposluje okrog 100 delavcev, je morala pred 14 dnevi tudi omejiti svoj obrat iz 6 na 4 delovne dni v tednu.

Tovarna kos nima naročil in tudi ne more dobiti od nikoder denarja že za odposlano blago. Podjetje upa, da bo, ako ne prej, vsaj na pomlad začelo z normalnim obratovanjem. Tovarna meril ima še naročil, ne dobi pa denarja od svojih odjemalcev kakor tudi ne iz zaloge. Vsled tega sta obe tovarni hote ali nehoti morali za nedolžen čas omejiti svoj obrat. Kako se bode preživljalo ubogo delavstvo, seveda ne po krivdi delodajalcev, ampak

Ljubljana

Poln čoln se potopil na Ljubljani

Dva vagona opeke v vodi - Motorni čoln zadel v tovorni

Ljubljana, 21. okt.

Dosedaj smo vedno želi le o karambolih na prometnih ljubljanskih cestah, sedaj pa se je pripetil karambol tudi na Ljubljani. Cesar se mnogo ljubljanskih prebivalcev najbrže ne zaveda, pa je važno poudariti, da je Ljubljana, kljub cestam in kljub železnici še vedno važna in cenena prometna točka. Stara je na Ljubljani čolnarska obrt, tako stara, kakor Ljubljana ali morda še starejša. Čolnar, ki se je včeraj na Ljubljani ponesrečil, se je pred oblastmi po vsej pravici skliceval na stare čolnarske običaje ter s tem tudi po vsem opravičil svojo nekrivdo.

V ponedeljek je naložil 26 letni čolnar Matko Milavec iz Podpeči težak in dolg čoln na Vrhniki pri tovarnarju Josipu Jelovcu z opeko. Naložil je dve vagona. Odplul je s čolnom navzdol do Podpeči, kjer se je ustavil, ponoči pa je nadaljeval pot. Po stari navadi se je vlekel na konec čolna, odložil sukunji, v katerem je imel 1020 Din denarja za tovarnino in trošarino ter si sezul čevlje, nato pa zaspal, kakor je stara čolnarska navada. Čolnarji namreč brez dan nalagajo, spijo pa takrat, ko nosi njihov čoln mirna Ljubljana.

Čoln je plul ob levem bregu Ljubljane ter

je mirno priplul do izliva Iščice, kjer so globoke kotanje, katerih najgloblje merijo tudi do 10 metrov. Nasproti — bilo je okrog 3 ponoči — pa je tedaj privozil z motornim čolnom, ki je za seboj vlekel prazen tovorni čoln, trgovca z opeko Siard iz Trnovega. Ta čoln se je nenkrat zadel v Milavčev čoln. Sunek je bil tako močan, da se je polni Milavčev čoln prevrnil v vodo. Milavec se je nenkrat zbudil, a bilo je že prepozno. Čoln se je že pogreznil v vodo in Milavec, ki je več plavalec, si je s težavo rešil življenje iz valov. Čoln se je postavil v vodi navpik in moli še sedaj iz vode. Pod opeko pa so se pogreznil tudi Milavčevi čevlji in sukunji z denarjem.

Ta slučaj bo oblastem in juristom dela pregla-vice. Kljub dejstvu, da je rečni promet na Ljubljani že tisočletja star, dosedaj še ni reguliran in čolnarska obrt tudi še ni koncesionirana. Vse se vrši po nenapisanih navadah. In te navade določajo, da smejo čolnarji, ki vozijo opeko navzdol po Ljubljani, na čolnu spati, pač pa se morajo polnim čolnom izogibati čolni, ki jih prazne vodijo navzgor po vodi. Milavec torej ni kriv tega karambola, čeprav je na čolnu spal. Tovarnar Josip Jelovšek trpi okrog Din 10.000 škode.

Kavarna Vladuki

na Šmartinski cesti se toplo priporoča obiskovalcem pokopališča pri Sv. Križu.

Toči prvovrstna odprta vina vseh vrst, vedno mrzel prigrizek.

Posebna kurjena soba za društvo in klube.

grebnege zavoda pa celo vrsto drugih krasnih ven-ciev. Za vožem s cvetjem in vožem z duhovščino je sledil mrtvaški gala-voz, ki so ga vlekli trije pari konj. Za žalujočimi sorodniki je šla dolga vrsta predstavnikov naše javnosti, tako divizijonar Ilić, podban dr. Pirkmajer, župan dr. Puc s podžupanom prof. Jarcem, predsednik Splošne ma-loležniške družbe dr. Fetič, predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin in podpredsednik g. Ogrin, dr. Windischer, dr. Pless, pesnik Oton Župančič, dr. Zirovnik, predsednik velešnja g. Bonač, vsi konzuli tujih držav, dr. Bohinjec kot zastopnik OUZD, korporativni uslužbenec Knezovih pod-jetij in zelo mnogoštevilno ostalo občinstvo. Ves žalni sprevod se je vršil ob gostem špalirju občinstva. Blagopokojnemu, ki je bil vzoren podjetnik in vzoren šef svojim uslužbencem, ohranimo trajen spomin!

● Slovenski Korotan in sliki in pesmi je na-slov III. prosvetnemu večeru, ki bo v petek ob 8 zvečer v verandni dvorani Uniona. Zbor koroških Slovencev zapoje za uvod tri narodne koroške pe-smice in sicer: Je pa dečva v Ržce, Mrzla rosa, Je pa krajčič posava, nato predava dr. Fr. Kotnik, in-spektor, o slovenskem Korotanu s sklopičnimi sli-kami. Naša narodna dolžnost je, da se vsako leto v oktobru spomnimo koroških Slovencev, ka-terim bo ta večer posvečen. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi. Cena: sedeži 3 Din, stojišča 2 Din, za dijakle 1 Din.

● Proslava češkoslovskega narodnega prazni-ka se vrši v torek 27. oktobra ob 20 v operi: slavnostna predstava »Lucerna« po znanih cenah Va-bimo vse članstvo in prijatelje češkoslovske-jugo-slovske vzajemnosti k polnoštevilni udeležbi. — Jugoslovansko-češkoslovska liga — Českoslovska obec Ljubljana.

● Družabni klub ima svoj prvi keglaški večer v petek, dne 23. t. m. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Začetek kegljanja ob 8 zvečer. Člani, udeležite se polnoštevilno.

● Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima jutri, 23. t. m., ob pol 7 zjutraj v kapeli sv. mase zadušnice za ranjko članico g. Slavko Poganičnikovo.

● Sentiška tramvajska proga hitro in uspeš-no napreduje. Temelj za progo je izkopan že skoraj do konca. Izkopati bo treba le še kakih 100 m. Zdaj vkladajo v izkopani jarek trdno podlago iz lomljenega podpeškega kamena. Temelj je položen že skoraj do konca izkopanega jarka. Prav do konca proge v St. Vidu so navožene tudi že trač-nice. Zdaj polagajo tračnice na izogibašči pred tovarno »Stora« že na izogibašči ter z valjarjem utrjeno kamenito podlago. Tračnice so medseboj no zvarjene že dalje od Slepcega Jazeza. Od remize dalje so pričeli pritrjevati na stranske železne no-silice polkrožne opornike, na katere bodo pritrčili

Prosvetni praznik v Kranju

Blagoslovitev zastave Prosvetnega društva v Kranju v nedeljo 25. oktobra 1931.

Kranj, 21. oktobra.

Marljivo, po vsej Gorenjski znano »Prosvetno društvo v Kranju« bo v nedeljo 25. oktobra deležno izrednega in svečanega dogodka. Blagoslovil se bo društveni prapor, pod vodstvom katerega bodo kora-kale legije nove, mlade in sveže generacije, fantje in dekleta včlanjeni v katoliški Prosveti. V zname-nju te zastave se bodo v prostore »Prosvetnega društva« vsipali novi boreci, ki bodo vršili trudapolno delo prosvetnega udejstvovanja, ki bodo poklicani, da prižgejo blagodejno luč resnice in omike tistim, ki jo pogrešajo. Redki in s slovesnimi trenutki spremljani so dogodki, ko društva blagoslavljajo svoje zastave in v razvoju društva značiljo tisto fazo, tisti mejnik, ki loči dve dobi, dvoje poglavij. Zastava je kot goreč simbol, znamenje moči in zmage, je kot svetilnik, ki vodi do cilja. Pravtako kot je pa dogodek blagoslovljenja slovesen in prazničen, je pa tudi obenem resen in vzpodbudljiv, da pregle-damo in prešteje mo naše vrste, da presodimo njih jakost in moč, njih strnjeno, da odločimo sami v sebi, ali smo vredni, da korakamo za praporom, ki naj bode geslo dela, napredka in zmage. — Pre-pričani smo, da se bo številno članstvo »Prosvet-nega društva v Kranju« zavedalo pomena slavnost-nega dne, da se bo zavedalo nalog in dolžnosti, ki jih bo pod vodstvom novega prapora sprejelo v iz-vrševanje. — Z geslom: »Prosveta — naš temelj in naša krona« — ki ga nosi zastava, sprejmimo novi prapor kot odlikovanje in potašenje in vsi do zadnjega skušajmo pripomoči, da bo slovesnost bla-goslovljenja zastave »Prosvetnega društva v Kranju« v nedeljo kar najlepše potekla.

Spored slavnostnega dne je sledeč:

V soboto 24. oktobra: ob pol 8 zvečer pod-oknica kumici ge. Marije Gorjančevi. Sodelujeta fantovski zbor in društvena godba.

Točno ob pol 9: slavnostna odrska predstava v dvorani Ljudskega doma: Dietzenschmiedova le-genda »Igra o sv. Krištofu«.

V nedeljo 25. oktobra:

Dopoludne ob tridesetih na 10: sprevod iz Ljud-skega doma v cerkev z godbo, zastavo in narodnimi nošami. Ob 10: cerkveni govor, nato blagoslovitev zastave in sv. mase. Slavnostni govornik č. g. Pavel Simončič.

Po se maši v dvorani: pozdrav, zabijanje žeblice, blagoslovitev sv. razpela in ustoličenje Kri-stusa Kralja v dvorani. — Ako Gospod ne zida hi-še. Ps. 126. Zbor. Psalmi, zborna deklamacija. — Povsod Boga.

Popoldne ob 4: druga predstava »Igre o sve-tem Krištofu«.

K radostnemu in znamenitemu dogodku »Pro-svetnega društva v Kranju« vsi vabljeni!

Celje

● Proslava Kristusa Kralja. Katoliško pro-svetno društvo priredi v soboto, 24. t. m. na pred-večer praznika Kristusa Kralja v veliki dvorani Ljudskega doma ob 8 zvečer predavanje o Kri-stusu Kralju. Predavanje bo spremljano s filmskimi slikami. Predavanje se ponovi v nedeljo popoldne. Vabljeni so vsi Celjani.

● V mestnem gledališču se je v torek vršilo gostovanje članov odnoga gledališča iz Ljubljane. Gostovali so s Cankarjem »Kralj na Be-tajnovi«, z Levjarjem v glavni vlogi. Celjani so bili izredno zadovoljni z režijo g. Debeveca, kakor tudi z nastopom posameznih igralcev, najbolj pa je ugajal g. Levjar. Zelimo si še več takšnih predstav v Celju.

● Smrtna kosa. V torek 20. t. m. so umrli v celjski javni bolnišnici: Kladnič Rozalija, 9-letna hčerka malega posestnika iz Podčr v občini Sliv-nici; Zumer Martin, 54-letni kovaški pomočnik,

Za negovanje telesa

za jačanje udov in zaščitno pred obolenjem, je Fellerjev Elsafluid priznana domača sredstva in kozmetikum, že 35 let »splošno priljubljen. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki poskusni steklenici 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsarje 131. Siveka banovina.

električno žico za dovajanje toka. Pred remizo so vso cesto lepo tlakovali, prav tako tudi dvorišče pred remizo. Zdaj dokončavajo še notranost re-mize. Spredaj so ob vhodih nasadili težka železna vrata za vsak tir posebej. Ta dela izvršuje tvrdka Martinčič. Kakor torej izgleda, bo tramvaj v St. Vid kmalu dogotovljen.

● Jugoslovansko kemijsko društvo obvešča, da bo predaval 23. oktobra g. ing. Febr v kemični predavalnici realke, Vegova ulica 4, o temi: Kako požabujemo eksotična rastlinska vlakna. Začetek ob 18. Predavanje je obče dostopno.

● Jezikovna šola Berlitz, Gosposka ul. 4-I. Tečaj in pouk za posameznike. Sprejema se vedno.

Kolinska

Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA

doma v Javorju 12, občina Crna; Vodeb Angela, 34-letna hčerka posestnika v kmetici ob Savinji, in Luther Ludvik, trgovski pomočnik iz Laškega.

● Aretacija zaradi tatvine kolesa. Policija je aretirala v sredo 21. t. m. v mestu delavca Kolarja Martina, doma na Pečovniku, ker je bil osumljen tatvine kolesa. Mesar Ivan Rajh na Glavnem trgu, je namreč prijavil, da mu je reko ukradel kolo, s katerim so zasacili potem imeno-vanega Kolarja. Kolar se izgovarja, da si je hotel kolo samo izposoditi, ker je bil radeveden, če kolo dobro teče. Policija pa mu ne verjame.

● Dragocena ura izgubljena. Gdč. B. je pri-javila pri predstojništvu mestne policije, da je iz-gubila v torek 20. t. m. predpoldne v bližini kolo-dvora zlato, damsko zapestno uro, ki je vredna približno 1100 Din. Pošteni najditelj je naprošen, da odda uro pri predstojništvu mestne policije.

● Kontrolne knjige za prodajo moke v tu-zemstvu po čl. 7. zakona žitnega režima dobijo člani okrajnega gremija trgovcev v tajništvo. — Načelstvo.

Nezgode v Trbovljah

Trbovlje, 21. okt.

Tatovi so vdrl v torek ponoči v gostilno in mesneco Ane Forte na Vodah. — Kar je bilo vina po steklenicah, so ga popili, iz mesnice pa so od-neli denarja okoli 300 Din. Zaenkrat še ni sledu za njimi.

Z roko je premikal tir rudniške železnice na križišču na separaciji, ker ni pravega premikala, spremljevalec vlaka Lipar. Pa se ni dovolj hitro umaknil pred vozilki za premog. In ga je dobilo ter mu zmečkalo tri prste na levi, da ne bodo več za rabo.

Avto je vrgel in po strani glave precej opras-kal šolarja Princa. Pri umikanju se je avto tudi precej razbil ob brzojavnem drogu, ko se je hotel otrokom izogniti. Sofer je zapeljal fantka v bolniš-nico, kjer so ga obvezali, nato pa k staršem na dom na Njivo. Čudno ni, da se kaj takega zgodi na tako prometni cesti, kakor je iz Vod v Trbovlje in okoli polne je 1000 otrok na njej. Pri takih prilikah je posebno očitna potreba po pešpiti, če ne ob cesti pa ob potoku, kjer je že svoj čas bila, a je ob sedanjem prometu postala zopet ne-obhodno potrebna. — Naj občina na to misli pri sestavi novega proračuna.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. oktobra: VEST. Red C.
Petek, 23. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 24. oktobra: DOGODEK V MESTU GOGI.
Red D.

Nedelja, 25. oktobra: VEST. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Četrtek, 22. oktobra: LATERNA. Red A.
Petek, 23. oktobra: LEVSTIKOVA PROSLAVA.
Izven. Dramske cene.

Sobota, 24. okt.: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR.
Izven. Ljudska predstava po znanih cenah.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 22. oktobra ob 20: »MAYERLING«. Ab. B.
Petek, 23. oktobra. Zaprtlo.

Pisalni in adicijski stroji Continental. Računski stroji Brunsviga. Ivan Legat, Ljubljana, Prešernova, Maribor, Vetrinjska.

Kulturni obzornik

„Arhitektura“

Tistim, ki se boje, da bo sedanja gospo-darska depresija ovirala normalni razvoj našega kulturnega udejstvovanja, je pogumni korak na-ših mladih arhitektov, ki diši po neusahljivem in pristno slovenskem idealizmu, gotovo pregan-kalo žalostno misel. Dejstvo, da smo prav sedaj dobili v reviji »Arhitektura« prepotrebni organ za stvarno, likovno in uporabno umetnost, torej tisto revijo, ki smo jo že dolgo pričakovali in gotovo tudi zelo nujno potrebovali, a v vseh boljših letih in ugodnejših gospodarskih prilikah nismo dobili, je za nas zelo pomembno, vzpod-budno in razveseljujo. Še bolj razveseljuje pa je vsekakor to, da je revija že s svojo prvo številko pokazala, da ima spretno organizatorje, sposobne urednike in vse dobre lastnosti, ki jih moremo pričakovati od takega, ne ravno za najširše mase ljudstva preračunanega lista.

Ako bo morda kateremu strokovnjaku ta ali ona stvar v prvi številki nevspešna, naj pomisli samo, koliko težkega truda je bilo treba, da je ta sad dozorel, kakršen je, da so nas pogumni orga-nizatorji revije postavili pred konkretno in brez dvoma pozitivno dejstvo, ki mora še takemu mrkoglednežu izvaliti vzhvižen vzklík zadovolji-stva, zakaj ni moči prezreti resnobnosti in spo-sobnosti izdajateljev in po drugi strani ni moči prehladiti tiskarske opreme revije, ki je za Jugo-slovansko tiskarno zopet častno spričevalo — saj

si take revije ni moči predstavljati brez lepe in bogate opreme.

Iz uvodnih besed posnemamo programatične stavke nove revije: »Revija ima namen, združiti sodobne arhitekture Jugoslavije in usmeriti njih delo k enotnemu cilju, in v primeru, da danes kdo še s skepsko opazuje usvarjanje delo ter se plašen zateka k udejstvovanju preteklih stoletij, se bo po kratki dobi smotranege dela in po opa-zovanju razvoja jugoslovanske arhitekture uvrstil med vrste borec za njen napredek. — Revija ima dalje namen, stvoriti ozko vez med obrtniki, proizvajalci stavbnih gradiv ter arhitekti-projektanti, da pridejo v sodobnem stavbnem udejstvovanju poleg kvalitativnega dela do polnega izraza vse ostale pridobitve moderne tehnike. — Končni in glavni cilj pa je, reviji »Arhitektura«, kakor tudi vsem, ki streme po napredku in razmahu arhi-tekture v Jugoslaviji, tesna združitev vseh raz-položljivih duševnih in gmočnih sredstev v nede-ljivo celoto, ki edina more ustvariti predpogoje za nastoj velike sodobne stavbarske kulture pri nas.«

Vsebinsko prinaša prvi zvezek »Arhitekture« članka: Ing. arch. Omahen Janko: Nova pota v sodobni arhitekturi. V tej kratki razpravi po-daja znani arhitekt svoje misli o nadaljnjem raz-voju zlasti stanovanjske kulture in postavlja zelo zanimive perspektive, ki presenečajo po svoji dalekosežnosti. — Ing. arch. Kregar Rado: Načrt za regulacijo Novega mesta. Opis je kljub svoji strnjeno precej izčrpen in bubi zanimanje čitatelja za enega najvažnejših problemov sodobne arhitekture sploh: regulacijo mest. — Dalje čitamo beležke o ateljeju kiparja Dolinarja v Bel-gradu in o villi arch. Vladimira Subica. — Dva

citata iz knjige Mesar-Spinčič: »Stanovanje«, ki je izšla pred kratkim kot prvi pojav te vrste pri nas, dopolnjujeta besedilo tega zvezka.

V ilustrativnem pogledu je zvezek zelo pester in razkošen. Reprodukcijske se vse jako dobro uspe-le in se na finem papirju za umetniški tisk, na katerem je natisnjena vsa revija z oglasi vred, prav lepo napravi. Prispevali so: Arch. M. Vi-dakovič (Zagreb) 5 kličev; Ing. arch. Herman Hus (Ljubljana) 2 kličeva; Prof. arch. Jože Pleč-nik (Ljubljana) 4 kličeva (vrt ravnatelja Ing. Prelovška); Arch. Vladimir Subic (Ljubljana) 7 kličev (svoje lastne vile); Arch. H. Baldassar (Sara-jevo) 3 kličeva; Arch. S. Planinč (Zagreb) 2 kličeva; Dr. arch. Jan Dubovy (Novi Sad) 2 kličeva; Ing. arch. Stanko Rohman (Ljubljana) 2 kličeva; Ing. arch. Vlado Mušič (Ljubljana) 1 kličev; Arch. V. Sterk (Zagreb) 3 kličeva; Arch. Leo Reiss (Sa-rajevo) 3 kličeva; Arch. M. Zlokovič (Belgrad) 3 kličeva; Ing. arch. Fatur-Kos-Platner (Ljubljana) 2 kličeva; arch. Ivo Spinčič (Ljubljana) 3 kličeva; arch. Z. Neumann (Zagreb) 3 kličeva; po en kličev: Ing. arch. Brannislav Kojić Petar i Branko Kriš-tić (Belgrad), Dušan Babić (Belgrad), Omahen-Se-rajinik (Ljubljana), Gustav Ogrin (Ljubljana), Ra-do Kregar (Ljubljana). Poleg tega prinaša list ne-kaj keramič Dane Pajdič (Ljubljana).

Teh 56 slik nam nudijo že lep vpogled v ano-vanje naših sodobnih arhitektov in uverjeni smo, da bodo prihodnje številke naše zanimanje še po-globlje, da nam bodo nudile možnost stalnega spremljanja razvoja vseh posameznikov, ki smo jih in jih še bomo spoznali po tej dragoceni reviji.

Kar najbolj preseneča pri tej razkošni reviji je dejstvo, da je cena izredno nizka: Ves letnik —

12 zvezkov — velja le 120 Din. S tem so izdajatelji gotovo napravili največjo uslugo vsem tistim, ki imajo zanimanje za predmet, kakaj inozemske revije — katerim se more tudi po opremi posta-viti naša domača »Arhitektura« mirno ob bok — so naravnost nedosegljivo visoke v ceni.

Vse v vsem: »Arhitektura« je pogumen in razveseljujoč pojav, za katerega moramo čestitati vsem tistim, ki so se zanjo potrudili, pa tudi sami sebi, da kaj takega zmoremo.

Ivan Cankar: Nowele

Prevela Ela Molč. Uvod napisal Vojeslav Molč. Warszawa 1931.

Kot drugi zvezek Jugoslovanske biblioteke, katero izdaja na pobudo letošnjega kongresa jugo-slovske lige Dom Ksajzki Poljskij in ureja prof. J. Benešič, je pred kratkim izšla zbirka novel Ivana Cankarja in lepem prevodu g. Ele Molč. V daljšem, toplo pisanim uvodu očita prof. Vojeslav Mola poljskim bravcem slovenske politične in kulturne raz-mere, v katerih je nastopil Cankar, opisuje njegovo življenje in obširneje navaja njegova dela s kratko analizo. Natančneje so karakteristiko njegovega dela nam podaja v analizi Erotike, Vinjet, Hiše Marije Pomočnice, Hlapca Jerneja in Podobe iz sanj. Med prevedenimi devetnajstimi novelami sta dve vzeti iz Vinjet (»O človeku, ki je izgubil prepričanje« in »Moja miznica«), sedem iz Podob iz sanj (Kostanj posebne sorte, Sence, Maj, Gospod stotnik etj.), ostale pa iz drugih knjig. Upamo, da bo tej mali, a kvalitativno dobri antologiji, kmalu sledil prevod kaknega večjega celotnega Cankarjevega dela v poljskem jeziku. Jezik je jako lep in primeroma lahak, oprema dostojna. Knjigo oriporočamo. — kn.

Dnevna kronika

Koledar

Cetrtek, 22. oktobra: Kordula, mučenica; Fides (Vera), devica mučenica.

Novi grobovi

† V Gradcu je v torek umrl po daljšem bolehanju znani konjski tovarnar g. Lovr. Lavrič, v starosti 66 let. Pokojni je svoje podjetje — tovarno usnjo v Konjicah — dvignil s sposobnostjo in pridnostjo na veliko stopnjo, tako da je danes eno med prvimi te stroke v Sloveniji. Truplo pokojnega bo mariborski pogrebni zavod prepejal danes iz Gradca v Konjice, kjer se vrši pogreb jutri ob 4 popoldne na tamošnje pokopališče. Svetila pokojniku večna luč, žalujočim naše sožalje!

Osebnosti

— Vpokojen je okrogli zdravnik bivšega zdravstvenega okrožja vrhniškega s sedežem na Vrhniki dr. Janko Marolt.

— Srebrno poroko sta 20. oktobra obhajala na Prevaljah priljubljeni okrajni tajnik g. Miloš Ferjan in njegova g. soproga v najljubšem krogu svoje družine. Še na mnoga mnoga leta!

— Iz proforske službe. Premaknjeni so: Grafenauer Franc, profesor realne gimnazije v Skopju na III. realno gimnazijo v Ljubljani; Stopar Franc, profesor realne gimnazije v Kranju na II. realno gimnazijo v Ljubljani; dr. Pavel Brežnik, profesor I. moške realne gimnazije v Belgradu na I. realno gimnazijo v Ljubljani; Ambrožič Franc, profesor realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Kranju; Vimpolšek Slavko, profesor realne gimnazije v Leskovcu na humanistično gimnazijo v Ljubljani; Pahajnar Vlasta, suplenta realne gimnazije v Novem mestu na realno gimnazijo v Kočevju; Mali Albin, suplent na realni gimnaziji v Ptuj na realno gimnazijo v Murski Soboti; Capuder Franc, suplent realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Novem mestu; Jemc Valentin, suplent humanistične gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Mariboru; Kočijan Andrej, suplent realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Murski Soboti; Zigan-Jankovič Darinka, suplenta I. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Čačaku; Zimbek Ladislav, suplent III. realne gimnazije v Ljubljani; Petelin Stanko, suplent I. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Novem mestu; Premru Milena, suplenta III. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Kranju; Džuka Avgust, kontraktualni suplent realne gimnazije v Požarevu na realno gimnazijo v Kočevju. — Dr. Joža Lavrenčič, profesor II. drž. realne gimnazije v Ljubljani je dodeljen na službo na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani, učiteljica glasbe na II. državni dekliški meščanski šoli v Mariboru Minka Zicherl je dodeljena na službo na državno žensko učiteljsko v Mariboru.

— Za banovinske zdravnike združenih zdravstvenih občin so imenovani dosedanjí okrogli zdravnik: dr. Edvard Globočnik v Kranju, dr. Janko Kalan na Grosupljam, dr. Ciril Komotar na Brdu s sedežem v Lukovici, dr. Konstantin Konvalinka v Toplicah, dr. Josip Krauland v Kočevju, dr. Avgust Mayr v Cerkljah, dr. Mavric Matjašič v Kamniku, dr. Karel Matko v Ratečah, dr. Leon Mejac v Sodražici, dr. Maks Mihelič v Velikih Laščah, dr. Rudolf Mikuš v Vojniku, dr. Vinko Krasner v Kočevju, dr. Ljudevit Kramberger v St. Lenartu v Slov. gorah, dr. Ferdo Korun v Šoštanj, dr. Ferdo Kunj pri Sv. Petru pod Sv. gorami, dr. Gustav Lautner v Oplotnici, dr. Feliks Lebar v Križevcih pri Ljutomeru, dr. Just Bačar v St. Ilju v Slov. gorah, dr. Fran Čeh v Ljutomeru, dr. Josko Erat v Dravogradu, dr. Boštjan Errath v Guštanju, dr. Ivan Faselj pri Sv. Lovrencu na Pohorju, dr. Ivan Breznik v Cankovi, dr. Anton Goričar v Konjicah, dr. Artur Hronovky v Poljčanah, dr. Anton Hrovat v Ormožu vzhodni del, dr. Evgen Jäger v Podčetrniku, dr. Franc Kolarič v Belčinih, dr. Ignacij Kollin v Dubrovniku, dr. Roman Lesnik v Mozirju, dr. Adolf Ločnikar v Zalcu, dr. Ivan Lovšin v Laškem, bivši sekundarij splošne bolnišnice v Mariboru dr. Rudolf Lovrec v Mariboru - okolica desni breg. — Dr. Branko Lukman je imenovan za banovinskega zdravnika-pripravnika v splošni bolnišnici v Mariboru.

— Diplomске izpite na filozofski fakulteti v Ljubljani so naredili v oktoberskem terminu 1931 ti-le kandidati in kandidatice: Bajuk Božidar (klasična filologija in zgodovina starega veka), Deisinger Ema (pedagogika in filozofija), Exel Silva (francoščina in primerjalna književnost), Ingolič Anton (slovenska književnost in slovenski jezik), Kerne Eleonora (slovenska književnost in slovenski jezik), Klasična Anton (klasična filologija in zgodovina starega veka), Kos Josip (francoščina in primerjalna književnost), Logar Stanislav (zoologija in botanika), Ocvirk Anton (slovenska književnost in primerjalna književnost), Prevec Silva (francoščina in primerjalna književnost), Stanek Leopold (nemščina in primerjalna književnost).

Ostale vesti

— Razpis župnije Poljane pri Toplicah. Gg. duhovniki, ki žele nastopiti župnijo ali sedanjost zamenjati s kako drugo, naj se obrnejo na župni urad Toplice, za pojasnila. So prav dobri — sprejemljivi pogoji.

— Odprište planinske koč. Osrednji odbor SPD sporoča občinstvu, da so odprište in oskrbovane sledeče koč in domovi: V Triglavskem pogorju: Erjavčeva koč na Vršču in stara Aljaževa koč (neoskrbovana). V Karavankah: Spodnja koč na Golici (ob sobotah, nedeljah in praznikih ter dnevi pred prazniki). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, koč na Veliki planini in Dom na Kravcu.

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine št. 64 od 21. oktobra t. l. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi predsedništva ministrskega sveta«, dalje »Zakon o izpremembah in dopolnitvah § 35. zakona o ureditvi ministrstva za zunanje posle ter diplomatskih in konzularnih zastopništev«, »Zakon o izpremembah § 12. in 30. zakona o ureditvi ministrstva za zun. posle ter dipl. in konzul. zastopništev«, »Objava državnega odbora glede volitve in predsednikov volivnih odborov« in »Izpremembe v staležu banovinskih uslužbencev v področju dravske banovine«.

— Od obmejne straže ustreljen. Pri Subotici je pretekle nedelje obmejni stražnik ustrelil slovitnega žepnega tatu Ivana Gibitza, ki je šel pred kratkim odsedel dveletno ječo. Gibitz je bil pijan in se je za vojakom sprl ter mu hotel vzeti puško. — Župnijskim uradom. »Sv. urac« v čast Kristusa Kralja je izšla. Dobi se v prodajalni KTD (Niemen) ali pa v Karmelu (Selo-Moste). En izvod stane 2.25 Din. Zelo priporočamo — z odobrenjem škofljskega ordinarijata — da jo po vseh župnijah — če je le mogoče — uporabite, za uro molitve

na praznik Kristusa Kralja popoldne, namesto ure v nedeljo, 1. novembra. Pesmi, ki so vmes, naj po možnosti cerkveni zbor poje. (Obe pesmi sta izšli v »Cerkv. gl.«, prva se nahaja tudi v Božjih spevih, druga se dobi posebej in pa tudi v 2. izdaji Ljudske pesmarice. V pojasnilo opozorimo še enkrat glede zadnje okrožnice, da je za vse izvede skupaj treba poslati 5 Din, ne za vsakega po 5. — Škofljski odbor Kat. akcije v Ljubljani.

— Zganje mori. Iz Osjeka poročajo, da se po Slavoniji vedno bolj množe smrtni slučajji zaradi alkoholnega zastrupljenja. V vasi Bošnjaci so našli starega kmeta Ivana Militiča poleg izpraznjene steklenice za zganje, mrtvega. V isti vasi je umrl 25-letni Ivan Jerič, potem ko je v 8 dneh popil 25 litrov zganja.

— Obesil se je 19. oktobra Berčon Janez, vulgo Mandelj, 34 letni posestnik na Debečnem, občina St. Vid pri Stični. Zapušta šest nepreskrbljenih otrok. Vzrok je najbrž zadolženost.

— Za fotomaterije. Izšla je knjižica: Kratko navodilo za fotografiranje, vsem ljubiteljem fotografije in takim, ki bi radi postali. Din 4.—, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Vsak

Sadni sejem v Ljubljani

V nedeljo bo otvorjen v paviljonu G na ljubljanskem velesejmišču tretji sadni sejem, ki ga priredi Sadržarsko in vrtnarsko društvo za Dravsko banovino. Sejem bo trajal do vstetega torka (27. t. m.). Vse tri dni bo sejem tudi sadna razstava, ki ima namen pokazati domačemu in tujemu konsumentu 1. najboljše naše, zlasti zimske sorte jabolk in hrušk, 2. v kakšni kakovosti so sposobne za sadni trg in 3. kako morajo biti v to svrhu opremljene. To je poučna plat te prireditve. Ob enem se bo pa izloženo sadje prodajalo. Odnašati se bo začelo šele v sredo jutraj.

Kakor kažejo priprave, bo ta sadni sejem daleko prekosil obe prejšnji prireditvi. Izloženih bo do tisoč ameriških zabojev najlepših, zimskih jabolk in hrušk v določenih sortah iz sadnega zbora za Dravsko banovino. Ker je sejem že dokaj pozen, bo razstavljeno sadje popolnoma zrelo in že toliko obloženo, da se je pri odbiranju že lahko izločilo vse, kar je bilo kakorkoli pokvarjeno in zaradi tega nestanovitno.

Opozorjamo zlasti mestne uporabnike, da se poslužijo te prilike in se založe z lepim, zdravim in izbranim zimskim sadjem, ki se bo na sejmu

Temeljito preizkušena.

»Naravna zrnata kava je kava Hag, močno in ugodne arome, samo z zmanjšano vsebino kofeina«, ugotavlja kemični laboratorij zagrebškega vseučilišča v svojem spričevalu o analizi.

Kava Hag se v svojem sestavu v ničemer ne razločuje od navadne kave. Kava Hag je de-koferinizirana do brezposnemnih, neučinkovitih sledi, torej kofeina prosta.

Gotovo redkokatero živilo se po znanstvenih, zdravniških in uradnih kemikih tako temeljito in vsestransko preiskuje kot kava Hag. Ona vam nudi zato tudi garancije, kot nobena druga kava. Vsako zrno je kvaliteto. Po uživanju kave Hag nimate nikoli motenega spanja, nerednega srčnega utripanja, razdraženja živcev ali ledvic. Okus in aroma kave Hag sta nenadkriljiva. Ona je izredno izdatna. Veliki užitek brez neugodnih in škodljivih vplivov kofeina, to je kava Hag. Posebna organizacija pa skrbi, da kava Hag dobite vedno svežo v vsaki dobri trgovini z živili. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni. Brezplačen vzorec prejmite — ako pošljete izrezek tega oglasa in 1 Din za odpreme stroške — od Kave Hag d. d., Tomasičeva ul. 4, Zagreb.

Tok zlata

Zadnja Frankfurter Zeitung prinaša zanimive podatke o toku zlata v zadnjem času, iz katerih posnemamo:

Izvoz zlata iz Unije v zadnjih tednih je pokazal, da stopa mednarodno gibanje zlata v nov štadij. Doslej je zlato odtekalo največ iz srednjeevropskih in južnoameriških držav dolžnic v države upnice. Ker ni bila pasivna plačilna bilanca teh držav začasno kompenzirana s krediti. Upniki: predvsem Unija, Anglija, Švica, Holandska in Švedska so leta 1928 dalje poleg naravnega prirastka zlata vedno bolj pritegovala zlato iz držav dolžnic in povečavale svoje zaklade. Denarni zakladi zlata teh dežel (brez Anglije) so znašali v milijardah mark: Konec 1928 24.08, konec 1929 26.35, konec 1930 29.66 in sredi 1931 31.85. Anglija je imela prav poseben položaj, ker je bila predvsem kapitalna tranzitna dežela, zato se je njen zaklad le malo spreminjal in je znašal cirka 3 milijarde mark.

V enakomernem toku zlata iz držav dolžnic v državne upnice pa so spomladi leto nastale brzice, kajti nezaupanje do Nemčije zaradi gospodarske in politične situacije je povzročilo, da so države upnice takoj potegnile svoja dobroimetja in zlato je začelo odtekati. Nemška državna banka je samo v tednu od 30. maja do 7. junija oddala 90 milj. mark zlata od vsega posestnega zneska 2.39 milijarde mark. V sledečih dveh tednih krize je banka oddala še 50 oziroma 30 milijonov mark. Ta rapidni odtok zlata in deviz je prisilil banko k racionaliziranju deviznega gospodarstva in privedel do sporazuma o neodtegnitvi kreditov. Na podlagi teh dogovorov je odtok zlata postal počasnejši, vendar je zlato zaklad banke padel na 1.16 milijard. Težkoče, v katere je tako zašla Nemčija, niso ostale brez vpliva na Anglijo, ki ni samo nalagala svojih kapitalov v Nemčijo, ampak predvsem posredovala tuje. Tako je postala sama predmet nezaupanja svojih upnikov, ker so angleški kapitalisti že dolgo nalagali svoj denar v inozemstvu (posebno v Švici).

To nezaupanje je prisililo Anglijo, da je prenehala biti upnica. Njen zlati zaklad, ki je 9. julija dosegel najvišjo višino 164.6 milj. funtov šterlingov, se je do konca avgusta zmanjšal za 31 milijonov, od tega samo v enem tednu za 15 milijonov. Končno je morala tudi Anglija energično nastopiti proti

začetnik in tudi starejši amater bo našel v knjižici obilo dobrih navodil in praktičnih nasvetov, ki so potrebni pri fotografiranju, izbiri dobrih aparatov itd. Fotografski oddelki imenovane knjigarnice ima stalno v zalogi fotoaparate od najcenejših do najdražjih, vseh večjih svetovnih znamk in fotopotrešbine. Ako ne razvijate sami, pošljite plošče ali filme v razvijanje in javite svoje želje. Cenik aparatov in potrešbin je brezplačno a razpolago.

— Služba šoferja. Mestno avtopodjetje v Ptuj razpisuje mesto šoferja, ki mora poleg splošnih pogojev biti izkušen in izvežban mehanikar in ne nad 35 let star. Podrobnejše informacije se lahko vsak čas dobi pri mestni upravi v Ptuj. Prošnje je vlagati do najkasneje 31. oktobra.

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevnim uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef« vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklotet jeter, zvišuje izločev je žolča in sečnice, poživilja izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

prodajalo po zmernih cenah, upošteva sorte in njeno kakovost.

Kot posebna ugodnost takega nakupa je tudi to, ker je sadje vloženo v pripravnih popolnoma enakih ameriških zabojčkih, ki drže povprečno okoli 20 kg sadja. Vsem tistim, ki imajo primerne sadne šrambe, bo s temi zaboji še posebno ustrezno, ker se v njih sadje lahko hrani tje do pomladi, ako jih primerno opremljene in trdno zabite naložimo drug vrh drugega v kolikor mogoče hladni prostor, kjer pa ne zmrzuje. Ako jabolka in hruške v zaboju pravilno vložimo, da kolikor mogoče zapremo zraku pot do njih, se ohranijo v njih skoro neizpremenjene več mesecev in le redko kateri plod se med tem pokvari.

Kdor hoče sadje na ta način hraniti, naj zaboj, ki jih bo kupil na sejmu, prav previdno izprazni in vse sadje še enkrat pazljivo pregleda in izloči plodove, ki kažejo kake sumljive znake. Nato naj zaboj obloži na vse strani zlasti pa na dnu z več gubami papirja. Dober je v to svrhu tudi časopisni papir zložen v več gub. V tako pripravljeno zaboj naložimo potem tesno vse plodove, ki so brez kakršnekoli napake, dobro zavite v časopisni papir. Ko je zaboj do roba poln, obložimo tudi površje na debelo s papirjem in zaboj zabijemo. Nazadnje je treba na pokrov razločno zapisati sorto jabolk ali hrušk, ki je v njem in pa datum, ko je bilo sadje vloženo in ko so bili zaboji spravljani na svoje mesto v šrambi.

Zabojce potem naložimo drug vrh drugega v kleti ali kjerkoli — da le prostor ni pretopel ali da ne zmrzuje v njem. Čim enakomernjša je toplota, tem bolje za sadje. Zabojev pa ne nalagamo kar poljubno, kakor nam pridejo pod roko, ampak jih uredimo tako, da so od vrha navzdol v takem redu, kakor posamezne sorte dozorevajo za uporabo.

Znano je, da so glede užitne zrelosti sorte jako različne. Nekatere so najboljše že novembra, decembra, druge šele marca in aprila. Nekaj jih je pa tudi, ki počakajo v dobrem stanu do maja in junija. Na sejmu bodo zastopane najbolj tele sorte, razvrščene po zrelosti (od sorte, ki bo užitna najprej, do sorte, ki bo dobra šele proti pomladi): Gdanski robač, kardinal, landberska reneta, zlata parmena, dolenska voščenska, damasonka (kosmač), kanadka (liberman), londonski peping, baumanka, mošancgar (gambovec), bobovec, boikovec, šampanjska reneta.

Kdor bi n. pr. kupil od naštetih sort po en zaboj in hranil sadje v zabojih, kakor je bilo povedano, bi zabojce naložil od vrha navzdol v istem redu, kakor so sorte zgoraj našteje in bi potem po potrebi jemal zabojce po vrsti od vrha navzdol. Tako bi prišle na vrsto oktobra in novembra sorte gdanski robač, kardinal in landberska reneta, decembra parmena in voščenska itd. Nazadnje, aprila, maja meseca bi prišli do dna do bobovca in šampanjske renete.

Končno bo sejem nudil še druge ugodnosti in priliko je nakup lepega zimskega sadja. Komur bi bile namreč količine na sejmu premajhne, bo imel najlepšo priliko za nakup večjih množin posamezne sorte, ki si jih bo lahko izbral po razstavljenih vzorcih na sejmu.

temu odloku in se je pri tem odločila za drastično neko ločitev od obveznosti zamenjave v zlato. Tako ji je uspelo, vzdržati njen zlati zaklad na 135 milj.

Radi istih vzrokov kakor Anglija tudi Švedska ni več sprejemala zlata. Tudi proti Švedski se je obrnilo nezaupanje, potem ko je njen glavni dolžnik, Anglija, opustil zlati standard. Švedska sama v saldu ni bila dolžnik in odtok zlata ni prišel v poštev. Če pa je Švedska morala oddati zlato, se je to zgodilo le zaradi njenih lastnih nezaupljivih kapitalistov. Na švedsko mesto je stopila Belgija, ki je dirigirala zlato tok k sebi poleg Holandije in Švice. Levji delež pri dotoku zlata pa sta imeli Unija in Francija.

Gibanje zlata po opustitvi zlatega standarda v Angliji je bila v glavnem razdelitev svetovnega zlata med velike upnike, pri čemer je bila včasih v korist tudi kaka druga država na škodo tretje. Včasih je šlo več kapitala iz srednje Evrope in Anglije v Švico kot pa v Unijo. Toda večinoma sta profitirali v zlato Amerika in Francija. Uniji se je posrečilo koncentrirati več kot polovico vseh zlatih zakladov sveta. Ta razvoj pa je bil končan v trenutku, ko se je zaradi povečanja depresije in zaradi gospodarskih težkoč svojih lastnih dolžnikov gospodarstvi položaj Unije zelo poslabšal in Unija ni več življala zaupanja. Tako je nenadoma začel odtok zlata iz Amerike, ki ga je navezadnje v nemali meri povzročila Francija. V tednu od 18. do 25. septembra se zgubile Federalne rezervne banke od njih najvišjega zlatega zaklada 3.49 milijarde dolarjev, skora tedensko 100 do 200 milj., v celem ca. 600 milj. dolarjev. Največ tega zlata je šlo v Francijo in Belgijo, velik del pa tudi v Švico in Holandijo. Tudi v zadnjem tednu od 9. do 16. oktobra je šlo skoro največ zlata v Francijo, in sicer 190, v Belgijo 6, v Holandijo 4 milj. dolarjev, skupno 200 milj. dolarjev.

Razvoj mednarodnega toka zlata je stopil sedaj v novo fazo. Največji sprejemalec in skora središče vsega gibanja je postala Francija, čeprav še ni največji posestnik zlata. Obdržala pa bo to časa, dokler bodo imeli njeni lastni kapitalisti zasvoje atališče poleg malih upnikov le še toliko upanje do države. In zanimivo je, da niso kakor na švedskem inozemski upniki, ampak domači ka-

Mis Jugoslavija 1951

bo morda vaša hčerka.

Začnite že zdaj z njo njene lepote.

Mnogo solnce, mnogo vitaminov in **Palmira-Baby kozmetika** to so tajnosti moderne nege otrok.

Palmira-Babi milo varuje zametasto kožo.

Palmira-Babi lanolinkrema varuje pred vetjem.

Palmira-Baby prašek je mil in hladi.

Palmira-Baby kozmetika da veselja do nega dojenčkov.

pitalisti, ki kupujejo zlato in ga hranjujejo. Koncem koncev pa nismo še v zadnjem štadiju gibanja zlata, ki se je začelo s koncentracijo zlata v upniških državah v l. 1928 do 1931.

Terjatve naših državljanov napram madžarskim tvrdkam. Zbornica za TOI v Ljubljani poziva vnovič vse interese, da ji takoj prijavijo svoje terjatve na Madžarskem, katerih ne morejo izterjati radi tamošnjih deviznih omejitev. V prijavah naj se izkaže iznos računa, ime in naslov dolžnika in posel, iz katerega izvira terjatev. Št. 176944.

Borza

Dne 21. oktobra 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji v glavnem neizpremenjeni, učvrstili pa so se tečaj Londona, Amsterdama in Trsta. Promet je bil arednji. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2276.53—2283.37, Bruselj 786.49—788.85, Curih 1098.45—1101.75, London 217.37—224.87, Newyork 5591.01—5608.01, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86—166.36, Trst 287.97 do 293.97.

Zagreb. Amsterdam 2276.53—2283.37, Bruselj 786.49—788.85, Curih 1098.45—1101.75, London 217.37—224.87, Newyork 5591.01—5608.01, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86—166.36, Trst 287.97 do 293.97.

Skupni promet brez kompenzacij 3.7 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2276.53—2283.37, Berlin 1321.17—1348.27, Bruselj 786.49—788.85, Curih 1098.45—1101.75, Dunaj 752.68—776.68, London 217.37—224.87, Newyork 5591.01—5608.01, Pariz 220.65—221.31, Praga 165.86—166.36, Milan 287.97 do 293.97, Varšava 623.30—636.30.

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.0875, London 20.125, Newyork 509.87, Bruselj 71.45, Milan 26.50, Madrid 45.60, Amsterdam 207.30, Berlin 118.—, Stockholm 119.50, Oslo 113.—, Kopenhagen 113.—, Solija 3.70, Praga 15.10, Varšava 57.15, Budimpešta 90.025, Atene 6.60, Carigrad 2.455, Bukarešta 3.05, Helsingfors 11.30.

Dunaj: deviza 12.75, valuta 12.75.

Vrednostni papirji

Tendenca za domače državne papirje je bila slabšaja, dočim so dolarski ostali neizpremenjeni. Deloma bili so celo čvrstejši. Na zagrebški borzi je prišlo do zaključkov samo v 7% Bleru ter v begl. obveznicah. Znatnejši je bil promet na belgrajski borzi, kjer je bilo promptne škode zaključene 3100 komadov. Nadalje je bilo zaključenih 15.700 inv. pos., 1200 begl. obv., 1000 dol. 8% Blera in 1000 dol. posojila Drž. hip. banke.

Bančni papirji so ostali popolnoma neizpremenjeni in beležijo zaključke v delnicah Jugobanke, Šrbake, Zemaljske in Prastedione po neizpremenjenih tečajih. Med industrijskimi papirji je bil zaključen Slaveks po čvrstejšem tečaju 20. Neizpremenjena je ostala Drava (185), kakor tudi Vevče. Trboveljska je bila čvrsta in zaključena po 210. V svobodnem prometu na Dunaju je bil zanjo imenovan tečaj 26.50 silinga.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 61 bl., 7% Bler. pos. 54 bl., Celjska pos. 150 d., Lj. kred. z. 115, Kred. zavod 195 d., Vevče z. 115, Stavbna 40 d., Ruše 125 d.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 64—66, agrari 32—34, vojna škoda ar. in kasa 268—272, 8% Bler. pos. ar. in kasa 60—62, 7% Bler. pos. ar. 54.50—55.50 (54, 54.50), kasa 54.50—55.50, 6% begl. obv. 43.50—44.50 (44, 44.50, 43.50).

Bančne delnice: Hrvatska 50 d., Katolička 33 d., Kreditna 121—126, Union 100 bl., Jug 67 do 68 (67), Lj. kred. 115 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 4500—5500, Obrtna 36 d., Prastediona 957.50—960 (957.50), Šrbaka 185—187 (186), Zemaljska 110—112 (110), Industrijske delnice: Guttman 110 d., Slaveks 20—21.50 (20), Slavonija 200 bl., Danica 65 bl., Pivara Sar. 170 bl., Drava 185 do 190 (185), Sečerana Osijek 160 d., Vevče 115 do 120 (115), Ragusea 230—270, Oceania 190 bl., Jad. plov. 400 bl., Trboveljska 210—220 (210).

Belgrad. Narodna banka z. 4.800, 7% inv. pos. 68 bl., (68, 67), agrari 38 bl., vojna škoda 270—271 (274, 273, 270), begl. obv. z. 44, 8% Bler. pos. z. 62, 7% pos. Drž. hip. banke z. 62.75.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica srem. 78 kg 2% 225 z. Otrobi bački, srem. slav. 85—90, ban. 80—85. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet skupno 41 vagonov.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Promet sreden. Pšenica: dec. 10.62—10.64, zaklj. 10.58—10.60, marec 11.35—11.69, zaklj. 11.63—11.65. Rž: dec. 11.10, marec 12.—, zaklj. 11.95—12.—, Koruza: maj 13.35 do 13.50, zaklj. 13.35—13.38.

Živina

Ljubljanski živinski sejem 21. oktobra. Sejem v Ljubljani je bil nenavadno medel, tako po dogonu kakor tudi po kupčiji. Prignanih je bilo na sejem 81 konj, 3 žrebeta, 106 volov, 67 krav, 18 telet in 189 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo 22 konj, 35 volov, 28 krav, 10 telet in 90 prašičkov. Cene so se gibale: voli I. 6.— do 6.50 Din, voli II. 5.—6 Din, voli III. 3.50—5 Din; krave debele 5—6 Din, klobasnice 2.50—3.50 Din, teleta 6.50—8.50 Din, prašički pa navadno 120—180 Din. Pravtako tudi konji, ki so bili na razpolago po kvaliteti od 300 do 5000 Din. Sejem so obiskali tudi nekateri ljubljanski mesarji, ki so zadnje čase ljubljanski sejem nekako bojkotirali. Cena je padla zlasti debelim kravam in pa teletom.

Hmelj

XIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec v Savinjski dolini, 20. X. 1931. V minulih tednih se je nakupovalo po 6—7 Din za 1 kg in je bilo 500 starih stotov prodanih. Zaloge pri hmeljarjih se cenijo na približno 2000 starih stotov, ki pa bodo v najkrajšem času našli odjemalceve. V javni Oznamovalnici za kmetje se je do danes signalno 2257 težkih bal po 150 kg.

Zagoneten Indijec

Mohatma Ghandi

Dan na dan čujemo o tem zagonetnem Indijcu, dan na dan je v časopisju na dnevnem redu njegovo ime.

Tristo milijonov — za naše pojme nekaj nezasiščenega — ljudi je za njegovo politiko in filozofijo; britansko velesilo je močno pretresel, vodja je enega najjačjih duševnih gibanj zadnjega tisočletja; v zgodovini politike bo večno ostal velik.

Ni čuda, da se prav te dni, ko je dosegel, da more uboga in zaničevana indijska para z očilindranimi lordi skupaj sedeti ob konferenčni mizi in razpravljati o nečem nemogočem, o

Predsednik francoske vlade Laval s svojo hčerko na krovu ladje v Le Havre.

svobodi Indije, da se prav te dni sprašuje svet: kdo in kakšen je prav ta Mahatma? Nekaj poučnih knjižic o njem je izšlo, v angleščini, nemščini, naj iz njih nekaj povzamemo.

Dva in šestdeset let je danes star, pravijo da ima mirne, temne oči, mršavo telo in upal obraz ter velika ušesa, ki štrle daleč proč od njega. Zavrt je v belo rjuho, ima belo kapo, nosi včasih očala, hodi pa bos. Je samo riž in sadje, pije le vodo, spi na golih tleh, dela pa brez prestanka. Pravijo da je prvi vtis, ki ga napravi, vtis neskončne potrpežljivosti in ljubezni, pisatelj Pearson ga primerja Francisku Asiskemu. Preprost je kakor otrok, smeje se kakor dete, ljubi otroke, uljuden in odkrit je do skrajnosti, da ga ni nasprotnika njegovega, ki bi ga na prvi mah ne spoštoval. Mislili bi, da je demagog, pa sovraži demagoštvo kakor strup. Niti strasten govornik ni, niti v govoru ne gestikulira, govori tiho, toda modro in neznanjsko prepričujoče, preprosto, da ga razume otrok. Obenem pa je v njem strahotna moč značaja, ki ne pozna kompromisov ne počitka, ki pozna en sam cilj na svetu in ne odstopi niti za las.

Mahatma (maha = velik, atma = duša), velika duša mu pravijo z izrazom iz Upanišade. Njegovo pravo ime je pa Mohandas Karamchand Gandhi. Rojen je bil 2. oktobra 1869 v »belem mestu« Porbandarju ob omanškem zalivu. Oče in stari oče njegov sta bila v svoji državi ministrijska predsednika, morala sta pa oba bežati pred Angleži. Gandhi je torej bogatega, inteligentnega in izobraženega rodu, čeprav ne najvišje kaste. Njegova rodbina je džainitske vere, ki smatra za eno svojih najvišjih zapovedi »ahimsa« (a = ne, himsa = hudo), ne delati nasilja in sile.

Oče je razdal vse premoženje, mati je bila revežem prava svetnica. Gandhijev prvi pouk je obstojal v himnah Višnuju, pa že kot učenec je preživel versko krizo. Upel se je malikovalskemu hinduizmu in veliko trpel. Z osmimi leti so ga zaročili, z dvanajstimi oženili. Z devetnajstimi leti (1888) se je v Londonu vpisal na pravno fakulteto, poprej pa je položil tri džainitske obljube, ki govorijo o popolni vzdržnosti od vina, mesa in žensk. Delal je resno, posebej pa se je pečal s teologijo in študiral Baghavad-Gito, se poglabil v hinduško vero in jo vzljubil. Leta 1891 se je vrnil, našel mater mrtvo in postal advokat v Bombayju. Pa je opustil ta poklic, češ, da je »nemoralen«. Sku-

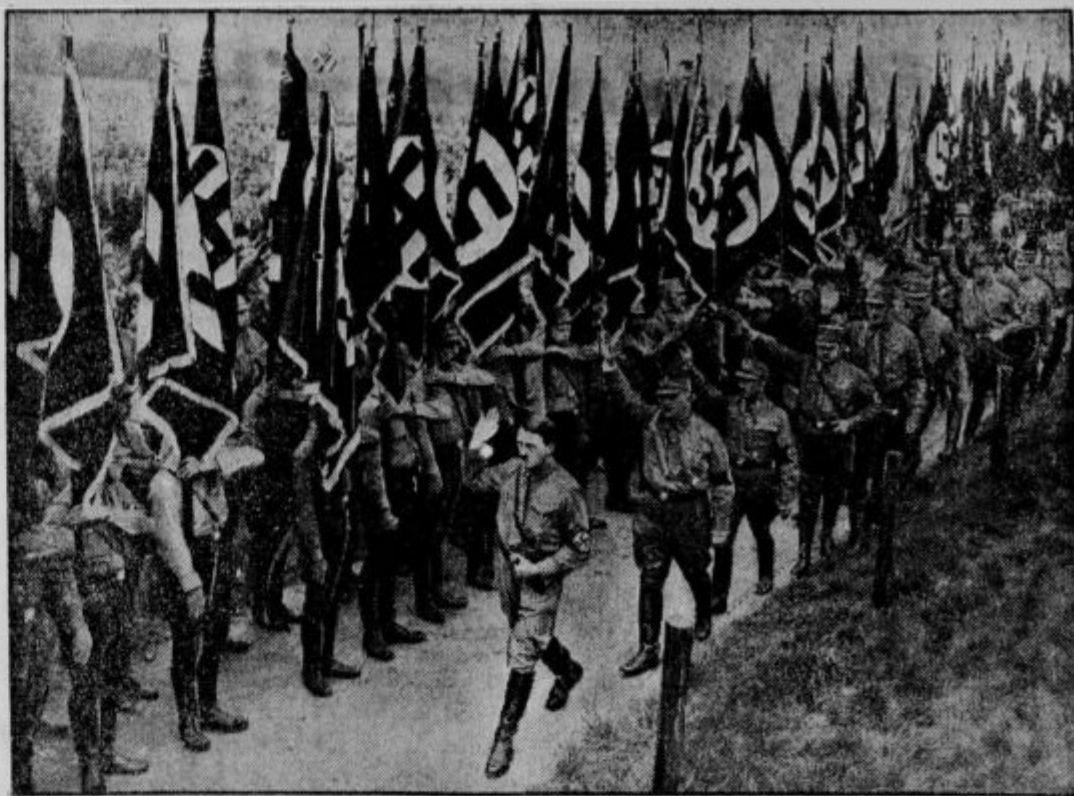
šal je najti pot, kako uvesti ahimsa v politični boj. Kako zoperstaviti sili in nasilju orožje herojske pasivnosti in zbral nekaj vplivnih prijateljev okrog sebe. Leta 1893 se je podal v Južno Afriko, kjer je deloval vse do 1914. V Evropi o njegovem dvajsetletnem delu v Južni Afriki nismo skoraj ničesar čuli, toda tam se je brez primere junaško boril in slavno zmagal. Stopenjdeset tisoč Indov je bilo tedaj v Južni Afriki, predvsem v Natalu. Vlada se je ustrašila tega preseljevanja narodov iz Azije in skušala zlepa ali izgrda Inde pomesti v Azijo. Pod pokrovom bele civilizacije so plačevali Indi horendne davke, se morali pokoravati več kot ponižujočim odredbam, bili vedno ljuto žaljeni v javnosti, kmalu so jim začeli pustošiti in ropati imetja in končno pobijati ljudi kakor pse. Gandhi je nastopil najprej kot advokat v nekem procesu. Bil je prvi dan vržen iz hotela, kľofutan in obrcan od belecev. Tedaj je položaj spoznal in začel herojski boj človeške vesti zoper nasilje države in brutalnih mas. Zmagal je juridično, seve le teoretično... organiziral rojake, sklical indski kongres, ustanovil časopis »Indian Opinion«, zbrani armadi svoji pa naložil prvo zapoved: non-resistance. Odložil je učeni stan in postal reven kmet in težak. Molče so Indi začeli s pasivno rezistenco, industrija je mahoma ohromela. Bil je to verski štrajk, podoben času, v katerem se je rimska surova sila krhala ob pohlevnosti starokrščanskih mučnikov. Toda za burske vojne, ko so se belci pobijali med seboj — tedaj je Gandhi odstranil rezistenčno gibanje in strašno »non-participation« (neudeležba v javnosti) in peljal svoje Inde kot oddelek Rdečega križa na fronto. Isto pozneje, za časa kuge. Toda vse to ni omečilo trdih belecev. Gandhija so šestkrat zaprli, pretepli, linčali, enkrat so ga pustili na tleh, misleč, da je že davno mrtev. Med leti 1907 in 1914 je bil boj najljutnejši. Tedaj so na tisoče nonresistentov zaprli, ker ni bilo toliko ječ, kar v rudnike. Morili so jih v masah. Toda Gandhi, velika duša, je zmagal. Vlada je izpomenila zakone, odpravila davke, dala Indom pristojne pravice, da so postali zopet ljudje. Leta 1914 je bilo Mahatmino delo v Afriki opravljeno.

Vrnil se je v Indijo in kmalu je stal na čelu nacionalističnega gibanja za neodvisnost. To gibanje je vrela že od početka našega veka sem. Slo je za indijski home rule, »Hind Swaraj«. Gandhi je pridobil narod za narodom, sekto za sekto in sčasoma z neizrekljivim potrpljenjem organiziral tristo milijonov Indijcev

Pariski župan v Berlinu. Pariski župan François Latur je te dni obiskal nemško prestolnico, da prosi upravno ureditev Berlina. Na sliki stoji poleg njega berlinski župan dr. Sahm, ko se on vpisuje v zlato knjigo mesta Berlina.

najrazličnejših ver in jezikov v enoto, in s sredstvi ahimsa, no-violence (nenasilje) in no-resistance (pasivna rezistenca) nastopil zoper tlačitelje. V glavnem je njemu in njegovim pomagačom, s katero je delal čudeže, vera, od katere prešinjani so se Indi dali streljati v masah od Angležev, pojoč svete pesmi — in Gandhi je zmagal. Kakor v Afriki. V Londonu pa je sedel za konferenčno mizo bos in v svojo belo ruto zavrt in strahoval kramarske lorde in »hinavsko, gnilo civilizacijo«.

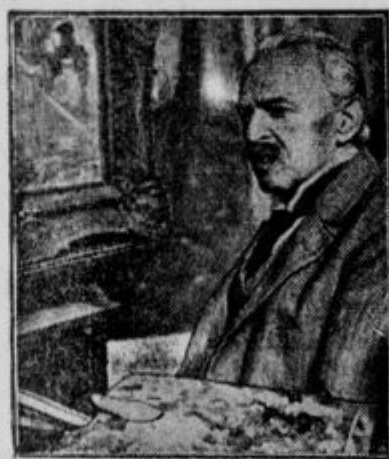
V znamenju meča. Vodja nemških nacionalistov Hitler prireja neprestane manifestacije svojih čet po raznih krajih Nemčije. Ob priliki take »miroljubne« parade v Braunschweigu je prišlo med jeklenimi čeladarnji in pristaši drugih strank do krvavega spopada. Dve osebi sta bili ubiti, okrog sto pa težko ranjenih.

Pisatelj - požigalec

V Potsdamu je pričela razprava proti znamenemu nemškemu pisatelju Streckerju radi požiga. Pisatelj Strecker je napisal več romanov

in tudi gledaliških iger, ki so jih z uspehom dajali v Berlinu in drugod. V poslednjem času pa je prišel v velike denarne stiske. Da bi prišel do denarja, je zažgal svojo vilo, ki jo je bil prej že zavaroval za sedem milijonov dinarjev. Pred sodiščem je priznal svoje dejanje, češ, da je hotel samo doživeti svoj »veliki roman« in da pri tem ni imel nobenih drugih namenov. Obsojen je bil na eno leto, radi bolezn pa puščen v svobodi.

Lesser Ury, znani nemški slikar, pobornik naturalizma, je umrl v Berlinu.

Naseljevanje Severne Avstraliije

Pred 300 leti so se odpeljali v severno Ameriko prvi angleški naseljenci. Te prvotne naseljence so imenovali »romarske očete«. Podobno »romanje« za naselitev severne Avstraliije pripravljajo sedaj. Severna Avstraliija je še danes večinoma gola, peščena, neobljudena puščava, ki naj bi jo izseljenci pogozdili in obdelali. Na farmah bi se poleg poljedelstva pečali z živinorejo, konjerejo in perutninarstvom. Prišlo se bo tudi z izkoriščanjem bogatih rudnikov. Doslej pa se je priglasilo le malo »romarjev«, kajti v novi domovini jih čakajo ogromne težave in napore. Največja ovira pa je tropska vročina. Angleška vlada zelo podpira to akcijo, da bi s tem zmanjšala število brezposelnih, za katere izdaja sedaj ogromne vsote.

Najdeni Puškinovi rokopisi

V oddelku rokopisov ruske akademije znanosti in umetnosti so te dni našli rokopise doslej neznanih in neobjavljenih Puškinovih del. Med rokopisi se nahaja Puškinova avtobiografija, več romanov in zbirka pesmi iz pisateljevih dijaških let.

Očetova žrtev

Nedavno je bil v Egru obsojen na smrt tamkajšnji okrožni zdravnik dr. Maier radi umora svoje žene. Par dni po obsodbi pa se je prijavil preizkuševalnemu sodniku obsojenčev oče in izjavil, da je bil njegov sin po nedolžnem obsojen, češ, da je on pravi ubijalec.

Preizkava pa je dognala, da je ta samobitožba neutemeljena in da je stari oče hotel samo rešiti svojega sina in žrtvovati zanj svojo čast in življenje.

„General Depresija“ - pokopan

Američani imajo tudi v teh težkih časih splošne gospodarske in finančne krize, ki je zadela tudi dolar, zmisla za svoje »amerikanske šale«. Nedavno so v Newyorku pokopali »generala Depresijac«. Pogreb so opravili po vseh predpisih protestantske cerkve ob ameriškanski številni udeležbi radostnih pogrebcev. Društvo propalih trgovcev (tako društvo v resnici obstoja v Newyorku in ima zelo veliko članov) je priredilo ta pogreb — gospodarski depresiji in finančni krizi. Predsednik društva je imel žalni govor, v katerem je vse prisotne pozval, da naj nikar ne jokajo in tarnajo, marveč da naj prično s pridnim delom, opustijo razkošno življenje, pa bo kriza kmalu minila. Kljub temu pozivu pa je po pogrebu »generala Depresijac« bila prirejena bogata pojedina.

Odprava uradnih avtomobilov

Kakor poročajo z Dunaja, namerava avstrijska vlada radi štednje odpraviti brezplačno vožnjo z avtomobili. Vsi državni luksuzni avtomobili bodo prodani, ministri in drugi visoki uradniki, ki so doslej imeli na razpolago avtomobile, pa bodo poslej dobivali manjše denarne doklade za uradne vožnje.

Zdravnik pravi po natančnem pregledu pacientu:

»Dragi gospod, vam ni več mogoče pomagati. Vaša bolezen je neozdravljiva, ker ste jo podedovali...«

»Tako? — Potem pa pošljite račun kar mojemu očetu...«

Zveza nemških katoliških ženskih društev je te dni imela svoje letno zborovanje v Breslavi pod predsedstvom gospe dr. K r a b b e l (v središču). Ženskih katoliških društev je v Nemčiji na desettisoče in igrajo važno vlogo v javnem življenju. Njihovo delovanje na socialnem, kulturnem, posebno pa na karitativnem polju rodi lepe sadove in žanje zasluženo priznanje tudi v protestantskih krogih in je seveda velikega pomena za ves katoliški pokret v Nemčiji.

Fotoamaterji!

Vse fotopotrebščine dobite v
Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Kulturni boj v Španiji. Kakor znano, je z novo ustavo v Španiji katoliška cerkev oropana ne samo svoje svobode, marveč je vlada zaplenila tudi cerkveno premoženje, predvsem samostane. Na sliki vidimo enega najznamenitejših in najlepših jezuitskih samostanov Chamartin de la Rosa, ki je arhitektonsko mojstrsko delo svetovnega slovesa.

Maribor

□ Veliko priznanje županu dr. Juvanu. »Narodni list«, ki izhaja v Beogradu, prinaša v številki 118. od 18. t. m. daljši članek o Mariboru ter o delu občinske uprave in župana dr. Juvana za napredek mesta. V članku govori pisec zelo simpatično o komunalni politiki mariborske občine ter obširno in priznalo omenja socialne, prosvetne, gospodarske in higienske pridobitve, katere je doseglo naše mesto pod županom dr. Juvanom, o katerem se izredno laskavo izraža kot človeku širokega obzorja in velikih sposobnosti. Izredno nas veseli, da se tudi drugod opaža in uvaža veliko delo občinske uprave, zlasti pa še župana dr. Juvana za napredek in razvoj Maribora.

□ Smrtna kosa. V Mesarski ulici je umrla Terezija Sović, zasebnica. Pogreb se vrši v petek ob treh iz mrlišnice na mestno pokopališče. — V bolnici je po daljšem bolehanju umrl Anton Mihelak iz Studencev. Pogreb se vrši danes popoldne na pokopališču v Studencih.

□ Proslava češkoslovaškega državnega praznika v Mariboru. Mariborska češkoslov.-jugoslav. lig-a bo proslavila češkoslovaški državni praznik »28. oktobra« v nedeljo, dne 25. t. m. o 10.00 popoldne v dvorani pivovarne Union s slavnostno mašinejo ob sodelovanju vojaške godbe. Slavnosti se bo udeležil kot zastopnik konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani podkonzul Cihelka ter zastopniki naših blišči. Program je letos posebno skrbno izbran. Vstopnina je vsakomur, ki je prijatelj Čehoslovakov, prosta. Začetek bo radi obširnega programa točno ob 10.

□ Cenjene oglaševalce in inserente prosimo, da oddajo svoje za nedeljsko številko namenjene oglaševati ob petkih do pol 18 v upravi na Koroski cesti ozir. podružnici na Aleksandrovi 6, da se bodo lahko po želji uvrstili v oglašnem delu.

□ Mariborsko gledališče. Opereta pripravljajo sedaj Zellerjevega »Ptičarja«; v torku pa bo premijera vojne drame angleškega pisatelja Sheriffa »Konec pota«. Prva letošnja popoldanska predstava bo v nedeljo, dne 25. t. m. Uprizori se »Majerling«.

□ Težka nezgoda starega delavca. V Peklu v Košakih se je težko ponesrečil 71-letni delavec Martin Nerat. Zdrsnilo mu je na strmini ter je padel 5 metrov globoko v jarek, kjer je obležal s težkimi poškodbami na glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

□ Kolo mu je zdrobilo stopalo. Delavcu v železniški delavnici Juriju Rafoldu je padlo težko železniško kolo na nogo ter mu zdrobilo stopalo. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč ter ga prepeljal v splošno bolnišnico.

□ Nesreča pri brušenju kose. S težko rano na roki so pripeljali včeraj v mariborsko bolnišnico Julijano Taferner iz Rač. Brusila je koso, pri tem pa ji je orodje padlo na roko ter ji prizadelo globoko rano nad zapestjem.

□ Razprava proti Klančniku, ki je zaprt radi suma umora, katerega je izvršil skupno z rajnim Mohorkom na Sobru nad Kamnico nad posestnikom Kancelerjem, se bo vršila dne 3. novembra v sobi št. 53. Razpravi bo predsedoval sodni svetnik dr. Lešnik, državno pravdnštvo pa bo zastopal g. Sever. Za razpravo vlad v Mariboru in okolici veliko zanimanje.

□ Trije jurji in še nekaj čez so bili ukradeni oskrbnici javnega stranišča pred frančiškansko cerkvijo. Osumila je neko 60 letno Ivano B., ki jo je nadomestovala nekaj dni v njenem poslu. Policija je omenjeno aretirala, vendar tatvine še ni priznala.

□ Pismena ponudbena licitacija za oddajo adaptacijskih del v hiralnici v Ptuj se bo vršila v Mariboru na okr. načelnstvu levi breg dne 23. novembra t. l. ob 11.00 popoldne v prostorih tehničnega oddelka, soba št. 51-II. Načrti in proračuni so zainteresentom na razpolago med uradnimi urami v sobi št. 50 istotam.

□ Vložitev prijavi za zgradarino. Hišne lastnike opozarjamo, da poteče rok za vložitev davčnih prijavi dne 31. oktobra 1931. Kdor ne vloži prijave pravočasno, plača 3 odstot. osnovnega davka kot kazni.

□ O varstvu živali bo predaval v Ljudski univerzi prihodnji petek veterinarški visji svetnik Franc Pirnat.

□ Ogronomnega jastreba in sicer živega ima razstavljenega v svoji izložbi v Strossmayerjevi ulici nagačevalec Zieringer. Je to takozvani »rjav jastreb« (vultus monachus), ki živi stalno v Španiji, Siciliji in Afriki. V visino meri 1,20 m, v razpetino krošnji pa 2,60. Ogronna ptica, ki je kdoveki odkod zablodila k nam, je krožila pred par dnevi nad Mariborom, kjer so jo nekateri imeli radi njene velikosti za jadrarno letalo. Odletela je nato proti Ptuj, in te dni jo je prijel v grmu vso sestradano neki kmet blizu Ivanca. Pripeljal je ptico skupaj s svojimi paricami v Ptuj ter ga prodal za isto ceno kot purana trgovcu s perutnino Schönlaubu. Omenjeni ga je sedaj dal Zieringerju, da mu ga nagači. Kake 14 dni so se odmerili jastrebu življenja, da vzbuja pozornost v Zieringerjevi izložbi, kjer se zbirajo cele gručice, ki opazujejo ptico. Je precej krotek ter zadovoljno trga s svojim močnim kljunom meso, s katerim ga hranijo. Obsojen pa je na smrt z zastrupljenjem ter ga bodo nagačili.

□ Za duševno se priporoča velika izbira črna in temnosivega blaga za obleke in površnike v novi stavbi trgovca Macuna, Maribor, Gosposka 10.

□ Radio Maribor r. z. z o. z. Miklošičeva ul. 2. Zaloga: žarnice, radioaparati, zvočniki, sestavni deli, drobni material po najnižjih cenah.

Moste pri Ljubljani

Socialni dan v Salezijan. mladinskem domu. Če kje, je pri nas potreben študij socialnih vprašanj. Saj prevladuje pri nas delavski sloj. Do zdaj smo tem vprašanjem posvečali morda premalo pozornosti. Zato je prav, da pripravljamo Fantovski krožek v Salez. mladinskem domu za prihodnjo nedeljo socialni dan, na katerem bodo govorili sami priznani strokovnjaki social. dela in sicer o najbolj aktualnih vprašanjih. Tako dr. Miha Krek, bivši komisar za OUZD: »Za življenje sedanjega delavca«, dr. Gosar, minister n. r.: »Kaj je z razrednim bojem in revolucijo?«, urednik dr. Ahčin: »Za sirote in brezposelne« (na podlagi najnovejših okrožnic sv. očeta), profesor dr. Karel Capuder: »O krščanski družini«. Prvi trije govori bodo predpoldne (začetek ob 9), četrti popoldne ob 8.

Prvovrstne vrvi
motvoz in vse druge konopnene izdelke
štrange dobite najceneje v vrvarni
uzde

Vajt in drug, d. z. o. z.
LJUBLJANA - Kolodvorska ulica št. 6

Preddvor pri Kranju

Lepa stavba preddvorskega doma, kjer ima sedež kat. prosv. društvo, je dograjena. Zidarska dela je po načrtu agilnega in za prosveto vnetega g. kaplana Jeraša dovršil domačin g. Jakob Vrtač, mizarska dela pa mizarski mojster g. Kern. Električno napeljujejo monterji g. industrijalca Dolena. Lep je pogled na stebrišče in v avlo ob vhodu doma, v katero vodijo dovršene stopnice od dveh strani, odkoder se pride v gledališko dvorano, ki ima dva prostorna vhoda. Dvorana je 13 m dolga in 10 m široka ter je okusno poslikana. Gledališki oder je 10 m širok in 8 m globok ter ima moderno električno napeljavo. Spodaj je soba za razne manjše shode in za igralce in predsoba z vhodom na oder. Največ zaslug, da se je dograditev doma tako lepo dovršila, ima g. kaplan Jeraša, ki se je mnogo žrtvoval in pa fantje, ki so pridno nabirali les, pesek itd. ter delali kuluk. Znatno vsoto pa je daroval v ta namen domači rojak g. dekan Sava v Ameriki. Z ozirom na to, da so vsa dela zakasnela in je dan prekratek, bo slovesna blagoslovitev doma spomladi. Otvoritev gledališke dvorane in dramske sezone za l. 1931-32 pa bo v nedeljo, dne 25. okt. ob treh popoldne s krasno zgodovinsko igro »Za pravdo in srce«. Ob tej priliki sodeluje iz prijaznosti slavna cerkijanska godba. Predprodaja vstopnic pri g. poštarju.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 22. oktobra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Drago Ulagi: Gimnastične vaje — 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijansčina — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina — 20.00 Prenos iz ljubljanske opere: »Lucerna« — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 23. oktobra: 11.30 Prof. J. Solar: Pravilna izgovarjava slovenščine. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Gdč. Humekova: Gospodinja in novodobno stanovanje. — 18.50 Sokolski predavanje (prenos iz Beograda). — 19.30 Prenos opere »Turandot« z Dunaja. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi:

Petek, 23. oktobra.
Belgrad: 12.05 Plošče. — 17.30 Narodne pesmi. — 18.00 Lahka glasba. — 19.30 »Turandot«, opera (Dunaj). — Zagreb: 12.30 Plošče. — 17.00 Plošče. — 17.30 Komorna glasba. — 19.30 »Turandot«, opera (Dunaj). — Budapešt: 12.05 Ciganska glasba. — 17.30 Radio orkester. — 19.00 Večerni koncert. — 19.45 Koncert orkestra. — 20.45 Pester program. — 21.00 Večerni glasbeni program. Ciganska glasba. — Dunaj: 17.00 Popoldanski koncert. — 19.30 »Turandot«, opera. — 22.05 Plesna glasba. — Milan: 12.00 Pesta glasba. — 20.45 Komedia. — 21.15 Komorna glasba. — Praga: 19.20 Poljudna glasba. — 20.20 Pesmi. — 21.00 Večerni koncert. — Rim: 13.10 Lahka glasba. — 21.00 Simfonični koncert. — Berlin: 20.00 Igra. — 21.00 Koncert. — 22.00 Koncert. — Katowice: 20.15 Simfonični koncert. — 23.00 Koncert. — Barcelona: 21.05 Radio orkester. — 21.25 Kupleti. — 22.05 Čtivo. — 22.20 Pesta glasba.

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo
že nad trideset let
po spodaj navedenih navodilih
Levjo-Mentol-Droždjenko

**In blagoslovila
njen neprecenljiv
čudežni učinek**

Pri revmatizmu trganju, m. asu: boleča mesta vdrgniti.

Pri zobobolu: desne vdrgniti in ustno duplino izpirati, grgrati.

Pri glavobolu, nervoznosti, pomanjkanju spanja: čelo in oči telo vdrgniti, ter vzeti zvečer pred počitkom mlačno kopel i dodatkom Levje-Mentol-Droždjenke.

Pri utrujenosti: masirati celotno telo.

Pri želodčnih boleznih: 10 kapljic na košček sladkorja.

Pri izpadanju las in prhlju: masiraj glave.

Kot sobna voda itd.

Pri potenju pod pazduho, nog rok a i celotnega telesa naj se poteti deli zjutraj in zvečer izmivajo.

Levja-Mentol-Droždjenka

je prava samo v tu odtisnjeni in plumbirani
ORIGINALNI STEKLENIČI

Zahtevajte izrecno

Levjo-Mentol-Droždjenko

ter odločno zavrnite vsako nadomestilo.

Levja-Mentol-Droždjenka

se dobi v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po 10,—, 20,— in 52,— Din. Pazite se pred ponaredbami.

Centralni biro:

LAVIJA MENTOL-DROŽDJKNA

Zagreb, Marulićev trg 5. — Telefon: 73-52

Naprodaj sta dve poslopji

z dobro vpeljano penzijo, hotelom in gostilno na prometnem kraju na Gorenjskem — za nizko ceno in pod ugodnimi pogoji. Vprašanja iz vljudnosti na upravo »Slovenca« pod št. 12.446.

Velden ob Vrbskem jezeru

Ugodno ležeče stavbne parcele (tudi ob obrežju jezera) parcellirano, ugodno za zgradbo od 600 m² po 3 šil in višje. Izredno cenena priložnost za nakup. Sigurna, stalno v ceni naraščajoča naložba kapitala. Ni treba takoj zidati. Prospekte pošilja anonimni biro Witzel, Klagfurt, Domgasse 7.

Globoko užaloščeni sporočamo, da je bil naš ljubi, srčno dobri
oče, tast in stari oče, gospod

Lorenc Laurich

tovarnar usnja

v torek dne 20. oktobra po dolgem in težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 67. letu starosti, odpoklican v večnost.

Dragi pokojni bo v četrtek dne 22. oktobra ob 9. uri svečano blagoslovljen v hiši žalosti v Grazu Schubertstrasse 73. Nato bo prepeljan v Konjice, kjer bo pogreb dne 23. oktobra ob 4. uri popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto dne 24. oktobra ob 8. uri v župni cerkvi v Konjicah.

Konjice — Graz, dne 21. oktobra 1931.

Alfred Laurich, Anny Wagner, Gretl Wagner, Erna Laurich, otroci.

Fritz Wagner, Karl Wagner, zeta.

Anne-Marie, Erna, Herta, Karl, Heinz, vnuki.

V imenu vseh sorodnikov.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Mlad trg. pomočnik
specerist, pošten — želi večmesečno brezplačno mesto praktikanta v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe pod »Soliden in delavoljen« št. 12.410 na upravo »Slovenca«.

Postrežnica
zmožna vseh hišnih del, pridna in poštena, ki zna tudi šivati, išče službo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.467.

Gospodična
z dvoraz. trgovsko šolo išče službo v trgovini ali v kakšni pisarni. Naslov v upravi Sl. pod št. 12.465.

Trgovski pomočnik
išče službo v galanterijski trgovini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten« št. 12.468.

Kuharica
stara 32 let, samostojna, išče službo. Gre tudi kot gospodinja k samskemu gospodu. — Ponudbe pod »Resna« na upravo.

Natakar-jelonoša
mlad in pošten, z dobrimi spričevili, do sedaj v sezonski službi v hotelu »Bellevue« v Ljubljani, išče stalno nameščenje v mestu ali izven. — Naslov: Slavko Srebrnar, Slomškova ulica 21.

Službodobne

Gospodična
nekaj kavčije se sprejme za brezalkoholno restavracijo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.440

Študente
kot akviziterje išče jezikovna šola Gosposka ulica 4/I.

Išče se pisar. sluga
Pismene ponudbe na specijacijo Ranzinger — Ljubljana.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Učenkam pletiljam
brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni s. o. »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Denar

Sobo oddam
brezplačno s 1. januarjem tistemu, ki mi posodi Din 6000. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 12.483.

Stanovanja

Stanovanje
treh sob z balkonom in vsemi pritliklinami, solnčna lega ob cestni železnici se odda s 1. novembrom t. l. Več se izve v svečarni »Pax«, Celovška cesta 14.

Stanovanje
dveh sob in kuhinje se takoj odda. Stranska pot št. 19.

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kopalnice itd. se odda v najem v Dalmatinovi ulici s 1. februarjem 1932. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.478.

Stanovanje v vili
7 sob s pritliklinami se odda za 1500 Din. — Za vseliti 1. novembra. Natančnejša pojasnila v Mariboru, Gosposka ulica 56, I. nad., desno.

Stanovanje
3 sob, kuhinje itd. oddam z novembrom. Ciglerjeva ulica 33, Novi Vodmat.

Mesečna soba
v sredini mesta se odda gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.466.

Stanovanje
sobo in kuhinjo, po možnosti v centru ali v bližini tramvaja, se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »November« št. 12.480.

Veliko sobo
opremljeno, za dve osebi, solnčno, mirno, po možnosti s souporabo kopalnice in s klavirjem, išče za takoj dr. Ivan Tomšič, univ. docent, Ljubljana, univerza.

Vnajem

Poslovni lokali
na Dunajski cesti št. 29/I se takoj oddajo. Poizve se »totam«

Advokatsko pisarno
v Škofji Loki zraven sodišča v svoji hiši odda takoj Albina Jeralova, vdova po dr. Fr. Jeralu, obenem z inventarjem, po dogovoru z dediči tudi pisarno v celoti.

Iščem dve sobi
po možnosti opremljeni. — Ponudbe pod »Lokal« na upravo »Slovenca«.

Pisarno
sobo na Miklošičevi cesti v pritličju, z uporabo telefona, ugodno takoj oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 12.484.

Posrestva

Načrte za stavbe
izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženier« na upravo »Slovenca« št. 11.713.

Posestvo
se odda v najem v ravni, pol ure od Litije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.445.

Proda se hiša
z lepim vrtom v Kranju. Pojasnila daje dr. Jano Igo, advokat v Kranju.

Objave

Javna sodna dražba
4-sedežnega osebnega avtomobila ter različnega orodja se vrši 23. oktobra t. l. ob 14 na Erjavčevi cesti 9.

Kupimo

»Express«
samovar za kavo kupimo takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kava« št. 12.481.

Blagajno
št. 1 ali 2, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe pod »Dobra blagajna« 12.482 na upravo »Slovenca«.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«. Ljubljana — Selenburgova ulica 6 II nadstr.

zlatu kupuje
po najvišjih cenah CERNE. uveljavlj. Ljubljana Wollova ulica št. 3.

Prodamo

Jedilnica
skoraj nova, ceno naproday. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 12.456.

Stroje
popolnoma uporabne ter brezhibne, radi preureditve obrata prodam po najnižji ceni, in sicer: 8/40 po 650 Din, 8/50 po 1300 Din, 8/100 po 1500 Din. Izvolite si osebno ogledati, gotovo boste našli stroj, ki bo za Vašo uporabo tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. — Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje.

Radio-aparat
3-cevni za istosmerni tok 150 V, ugodno naproday. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.479.

Dve gostilni
v strogem središču Zagreba, na jako prometnem kraju, popolnoma urejeni in v polnem obratu, sta naproday z vsem inventarjem. Večletna najemninska pogodba. Nahačata se v bližini glavne tržnice. Prva iztoči 200 hl alk. pijač in znaša kupnina 30.000 Din; druga iztoči 250 hl in je naproday za 40.000 Din. Jako solidna mesečna najemnina. Prodaja gostilničarska poslovavnica M. S. Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144, prtl.

Prodaj vinske sode
skoro nov, eleganten pianino »Förster«. Dobroja, Maribor, Tattenbachova št. 21.

Obrt

Izurjena šivilja
se priporoča na dom za obleke in perilo. Novi trg št. 6-I. Nizka cena.

Mreže za postelje
izdeluje naiceneje in najboljše samo tvrdka Šimen Sablatnik. Jesenice-Fužine. Sprejema tudi popravila.

Cenjene dame
poslužuje se damskega frizerskega salona Mirko Zaletel, križišče Rimske in Bleiweisove ceste.

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

la koruzno moko

za žgance, vedno sveže, dobite pri tvrdki

A. M. Zorman
Ljubljana, Starl trg 32

Prvovrstni vinski mošt
bel in rdeč — čez ulico 7 Din — priporoča vinskaklet Mencinger — Sv. Petra cesta 43.

Brzo slika
za potne liste, lepo, takoj in ceno le Fotomeyer. Maribor. Gosposka 39.

Oves in koruzo
kupite naiceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina z štrom. Resljeva cesta 24.

Lesene hišice
in vsakvrstna tesarska dela izvršuje naiceneje in najsolidneje tvrdka Steiner & Ko., splošno tesarstvo, Ljubljana, Opearska cesta št. 31.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za dan 28. oktobra 1931 dobavo:

5 kmd. I nosilcev N. P. 34, 1 = 6600 mm
2 kmd. I nosilcev N. P. 40, 1 = 15.750 mm

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje.

Jugoslovanske dukate

male in velike, s sliko Nj. V. Nj. V. kralja in kraljice izdeluje in prodaja pooblaščen

kovalnica

Beograd, Vojvode Mišića 43 (Topčiderski drum).

Dukati imajo vrednost zlata karatov 23, 66, t. j. 986/1000 in so opremljeni z državnim žigom. Dukati se dobe v vseh bankah in menjalnicah. Kovalnica kupuje avstrijske dukate žigosane in nežigosane ter jih plača po Din 37-50 gram.

+

URADNIŠTVO IN DELAVSTVO TOVARNE
USNJA L. LAURICH, KONJICE, sporoča
tem potom žalostno vest, da je njega nad vse spoštovani senior-chef, gospod

Lorenc Laurich

dne 20. oktobra 1931 v Grazu v 67. letu svojega dela in napredka polnega življenja, po dolgem, vdano prenašanem trpljenju, mirno v Gospodu zaspal.

Z dragim pokojnim izgubimo dobrega gospodarja in voditelja, katerega bomo ohranili vedno v nepozabnem in hvaležnem spominu.

Konjice, dne 21. oktobra 1931.

Uradništvo in delavstvo.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Mesec je že zašel, temno je...« se je oglašil drugi.

»Temno,« ga je prekinil Adnamat, »treba bo zažgati smolo na stolpih!«

Vrh stolpov, v katera je prehajalo obzidje in sta se dvigala za visokega moža nad njim, je bila na vsakem kakor velika zdela napravljena vdolbina, katero so imeli napolnjeno s smolo, da so jo tedaj, kadar se je v noči vračal kralj s svoje poti, prižgali. Tudi v času nevarnosti je vrh stolpov gorelo, a tega se skoraj nihče v gradišču ni več spominjal, le pripovedovali so o tem, kakor so slišali.

»Hej, zaspanci, vzdamite se!« je zaklical Adnamat in prijel tega in onega ter ga potresel.

Nič se niso preteicali, nič godrnjali, planili so pokonci in hoteli k vratom, da se postavi vsak na svoje mesto.

»Ni treba, ni treba, nisem vas zato vzbudil!« jim je povedal Adnamat in si mel roke, radi mraza ali iz zadovoljnosti, da jih je prestrašil, niso vedeli.

»Kaj nas potem budiš vse?« so bili po Adnamatovih besedah hudi.

»Kaj vas budim? Ker vas čaka delo. Dva pristavita vsak svojo lestev k stolpu, druga dva pa vžigata plamenico, da zanetita na stolpih!«

V trenutku so izvršili Adnamatovo povelje. Na stolpih je začvrčalo in že se je z vsakega pognal modrikast plamen, ki je zaplapolal kakor mogočen kres

in svetil daleč v temno noč.

Strážarji so se vrnili k ognju in niso več zaspali.

»Kara gre, Kara!« sta povedala ona dva, ki sta stala ob vratih.

»K Timavu je odšla že pred kraljem, kdove, kod je hodila?«

»Svoja skrivnostna pota ima, ki jih ne izda nikomur!«

»Adnamat, ko pride mimo, jo zaustavi, pove nam kaj!«

»Saj res, saj res!« so bili vsi navdušeni.

»Rekel ji bom, če se bo hotela ustaviti. Svoje muhe ima. Če je dobre volje, se bo rada ponudila,« je dejal Adnamat in videlo se je, da mu Karin prihod ni neljub.

»Hoj, Kara, ali si se nahodila? Dolga je bila tvoja pot!«

»Dolga, dolga, mladee prijazni!« so čuli oni ob ognju, kako je s svojim vresečim glasom skušala biti ljubezniva, ko je odgovorila straži.

»Dobre volje je!« je menil Adnamat.

V vratih se je pojavila sloka ženska postava, nekoliko upognjena z glavom naprej, kakor bi ne zapala nikomur in bi se hotela ob vsakem koraku prepricati, ali je pot pred njo varna. V temno haljo je bila na čuden način zavita, povrh pa je nosila črno lisasto kožuho, ki se ji je poznalo, da je že davno, kar si jo je prikrojila. Pod desno pazduho je držala sveženj zelenja, ki ga je komaj objemala.

»Kara, Kara!« so jo vzprejeli mladee.

»Pozdravljena, Kara! Sam Belen te je prinesel, da nas rešiš skrbi! Prva si, ki prihajaš od Timava. Prisedi, prisedi, pa se odpočij in ogrej!« jo je pozdravil in vabil Adnamat.

»Prisedla bom in se pogrela, zakaj trudna sem in mrazi me, kakor bi bila volčja zima!« je odgovorila.

»Sem k meni, sem k meni, Kara!« so jo vabili mladi in ji delali prostor.

Kara je sedla poleg Adnamata in skrbno položila svoj sveženj na kolena, preko katerih se je nagnila, iztegnila roke nad ogenj in si jih grela.

»No, kaj je z nesrečo, Kara, ko je šel kralj k Timavu?« jo je vprašal Adnamat, ki bi se že rad znebil skrbi.

»Prihaja...« je odvrnila kratko.

»Kdo, kralj ali nesreča?« je hotel vedeti Adnamat.

»Nesreča,« mu je povedala in vsi so obmolknili in gledali vanjo.

»Se boste gledali!« je sama prekinila molk.

»Seveda bomo, dokler nam Belen ne ugasne oči!« se je oglašil mladee, ki je rad zbada.

Kara je mimogrede utrgala z oljkove mladike, ki jo je imela v svežnju, list in ga vrgla na ogenj, ne da bi bil kdo to opazil. List se ni zganil, kar sevril se je in počrnel.

»Nič se ne širokousti, mladee! Ne bo dolgo in ugasnil ti jih bo,« mu je odgovorila skrivnostno.

Mladee je pobledel.

»Kdaj jih bo pa meni?« so hoteli po vrsti izvedeti usodo svojega življenja.

Volhva je vsakega posebej pogledala, se skrivnostno muzala in ustnice so se ji premikale, kakor bi šepetala sama zase kako zakletev, in je prav tako kot prej vrgla na žerjavico štiri liste in gledala vanje.

»Ali vidite,« je opozorila nanje, »to je vaše življenje! Oni list je tvoj, ta tvoj in onile tvoj!« je pokazala na liste in obenem na mladee, kakor je odmenila vsakemu.